

ZASAVSKI VESTNIK

LETO V. — ŠT. 45.

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZASAVJA

TRBOVLJE, 13. NOVEMBRA 1952

VI. kongres Komunistične Partije Jugoslavije je končan

Naj živi Zveza komunistov Jugoslavije

V nedeljo, 2. novembra, se je pričel v Zagrebu zgodovinski VI. kongres KPJ. Na kongresu so se zbrali delegati iz vseh predelov Jugoslavije, med njimi tudi iz okraja Trbovlje. V delovno predsedstvo kongresa je bil izvoljen med drugimi tudi rudar iz Hrastnika, nosilec spomenice od leta 1941 tovariš Miha Jerič.

Celotno delo, govori in referati na kongresu so bogato zgodovinsko gradivo, saj se je sklepalo in odločalo o nadaljnjem razvoju in socialistični izgradnji naše države v interesu vseh poštenih in delovnih ljudi. Referat tovariša Tita je globoko odjeknil ne samo širom po Jugoslaviji temveč tudi izven meja naše domovine. Tovariš Tito je imel referat »Borba komunistov Jugo-

sli in informbirojevski voditelji, pa tudi revizionizma, ki bi prišel s katere koli strani.

V zvezi s tem, da se vloga Partije na tej stopnji našega socialističnega razvoja do določene stopnje menja, da postane še odgovornejša — kajti nadaljnji uspešnejši razvoj našega socialističnega sistema zavisi v veliki meri od stopnje socialistične zavesti naših državljanov naše socialistične dežele, ne pa samo od materialnih pogojev — da se je množična osnova za socialistično vzgajanje v velikem obsegu razširila, da je prav socialistično vzgajanje eno izmed najvažnejših in najodgovornejših torišč dela za komuniste itd., mislim tovariši in tovarišice, da bi se mi na tem kongresu morali pozanimati za

samo ne zmanjšuje svoje vloge in odgovornosti za uspešen razvoj socializma, temveč jo še večja, zavrača pa določene škodljive metode, ki se vlečejo še iz sovjetske prakse, ki pa so v Sovjetski zvezi dovedla komunistično partijo v položaj pomožnega žandarja birokratskega upravljanja. Zato mora v sodelovanju v mednarodnem merilu odigrati važno vlogo tudi Ljudska fronta oziroma Socialistična zveza delovnih ljudi Jugoslavije kot najmožnejša družbena organizacija naše dežele, v kateri so združene vse družbene organizacije, skupine in posamezniki, vključno tudi komunisti. Organizacija, ki s svojimi 8 milijoni članov predstavlja eno izmed največjih političnih organizacij na svetu. Tako organizacija, ki predstavlja združene zavestnih graditeljev socializma, lahko v tesnem sodelovanju z ostalimi socialističnimi gibanji v svetu odigra važno in koristno vlogo za vse človeštvo.

Zgodovinski VI. kongres KPJ je v petek, 7. novembra, končal svoje delo. Po končani diskusiji po vseh poročilih je podal tov. Edvard Kardelj poročilo kandidacijske komisije in hkrati osvetlil zadevo Blagoje Neškovića. Kongres je soglasno odobril stališče Centralnega komiteja. Z velikimi ovacijami pa je bil sprejet predlog Rodoljuba Čolakovića, naj se dosedanje politbiro preimenuje v Izvršni komite Centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije. Enodušnost, ki je vladala ves čas kongresa, je prišla do izraza tudi pri volitvah novega vodstva Zveze komunistov Jugoslavije. Enodušno so bili izvoljeni prekaljeni prvoborniki delavskega razreda, na čelu s tovarišem Titom. Navzoči delegati so navdušeno pozdravili izid volitev, prav tako pa tudi zaključne besede tovariša Tita, ki je dejal, da je ta kongres zgodovinskega pomena, ker kaže ne le pot Zvezi komunistov Jugoslavije, marveč vsemu naprednemu gibanju v svetu v borbi za resničen socializem in socialistično demokracijo.

Ob zaključku kongresa je bila sprejeta resolucija o nalogah in vlogi Zveze komunistov Jugoslavije. V novi Centralni komite je bilo izvoljenih 109 članov, v revizijsko komisijo pa 23 članov. Politbiro se je preimenoval v Izvršni komite, v katerega so bili izvoljeni tovariši: Josip Broz-Tito, Edvard Kardelj, Boris Kidrič, Milovan Djilas, Aleksander Ranković, Moša Pijade, Ivan Gošnjak, Franc Leskošek, Djuro Salaj, Vladimir Bakarič, Lazar Koliševski, Svetozar Vukmanović in Djuro Pucar.

Delovnemu ljudstvu Slovenije

Od 23. novembra do 7. decembra bomo volili občinske in okrajne ljudske odbore. Volili jih bomo po novih zakonih, ki dajejo ljudskim odborom še večje, obsežnejše pravice in dolžnosti na področju gospodarstva, financ, komunalne dejavnosti, šolstva, zdravstva in socialnega skrbstva. S tem bo storjen nov korak v samoupravljanju občinskih in okrajnih ljudskih odborov, dana bo možnost, da še več napravijo za boljše življenje delovnih ljudi, za dvig produktivnosti vseh vej gospodarstva. Zbori proizvajalcev kot sestavni del okrajnih ljudskih odborov bodo predstavniki tistih delovnih ljudi, ki neposredno ustvarjajo bogastvo naroda. Ti zbori bodo močno orožje v rokah delavskega razreda, delovnih kmetov in obrtnikov, saj jim je s tem zagotovljena pravica, da odločujejo vplivajo na uporabo presežka dela. Nadaljnje korake v poglabljanju socialistične demokracije, to je vedno širše uveljavljanje vpliva neposrednih proizvajalcev in vseh delovnih ljudi na celotni politični, gospodarski in kulturni razvoj vsake občine in okraja, smo dosegli le zaradi uspehov, ki jih ima naša država kot celota na poti v socializem. Zato bomo imeli pri volitvah vedno pred očmi celoto, vso Slovenijo, vso Jugoslavijo! Močna in neodvisna Jugoslavija je temelj za naše mirno življenje, v njej gre končno naš delovni človek resničnemu blagostanju nasproti, jugoslovanska skupnost nam zagotavlja socializem! Zato bodo novoizvoljeni ljudski odbori reševali vse svoje naloge s stališča naše celotne gospodarske politike, s stališča nadaljnjega utrjevanja in razvijanja naših socialističnih odnosov. V občinske, mestne in okrajne ljudske odbore bomo zato volili ljudi, ki so že z delom dokazali svoj patriotizem, svojo predanost skupnosti in svojo socialistično zavest.

Delovne množice, združene v Ljudski fronti ob vodstvu Komunistične partije Jugoslavije, dosegajo vse večje uspehe v graditvi socializma. Neodvisnost naše domovine in njen splošen napredek, razvoj socialistične demokracije, bratstvo in enotnost naših narodov in rastoči ugled Litove Jugoslavije v svetu, to so dejstva, ki potrjujejo pravilnost politike KP in Osvobodilne fronte. Naš socialistični razvoj, ki predstavlja edinstven primer v svetu, pa terja na nadaljnji poti še velike napore! Se naprej moramo krepiti obrambno sposobnost naše domovine. Z vsemi silami moramo utrjevati mir v svetu in s tem ustvariti pogoje za čim uspešnejši socialistični razvoj! Boriti se moramo proti vsem poizkusom sovražnikov od Informbiroja, Vatikana in ostale mednarodne reakcije do njihovih domačih agentov in reakcionarnih ostankov, ki na vse načine poskušajo zavirati graditev naše boljše bodočnosti. Naš gospodarski položaj, ki je trenutno občutno prizadet zaradi suše, zahteva od vseh delovnih ljudi čim boljše izkoriščanje razpoložljivih sredstev, dvig produktivnosti in štednje!

ČLANI OSVOBODILNE FRONTE!

Volitve v občinske ljudske odbore, okrajne zore ter zore proizvajalcev zahtevajo najširšo dejavnost vseh organizacij in vsakega člana Osvobodilne fronte. Biti moramo budni proti tistim, ki hočejo našo socialistično demokracijo izkoristiti za svoje protiljudsko delovanje. Stalno onemogočate spekulante, agente vseh nam sovražnih tujih sil, ostanke bivših izkoriščevalcev in politikantov na naši in v mestu, ki bi hoteli z demagoškimi obljubami in parolami zavajati naše delovne ljudi! Borite se za zmago kandidatov, ki so že z delom dokazali, da bodo kot ljudski odborniki dorašili bodočim nalogam in dnevno vodili socialistično politiko. Kandidirajte tiste člane Osvobodilne fronte, ki so v boju za socializem najbolj preizkušeni! Zbori volilcev naj ob vašem aktivnem delu postanejo orožje delovnega ljudstva za izbiro najboljših ljudi v ljudske odbore, postanejo naj mesto, koder bo vsak odbornik dajal obračun svojega dela.

Osvobodilna fronta se bori za enakopravnost in uveljavljanje delovnih žena v ljudski oblasti, ker to še posebej zagotavlja resnično demokracijo. Zato kandidirajte v ljudske odbore predane delovne žene, ki nosijo na svojih ramenih velik del skupnih naporov družbe, ki vzgajajo naše bodoče pokolenje.

Osvobodilna fronta Slovenije

Odkritje spomenika padlim borcem in talcem v Radečah

Slovesnosti je prisostvovalo nad 1500 ljudi

Mesto Radeče in okolica sta se v nedeljo, 9. novembra, oddolžila spomnu padlih borcev in žrtev NOV z odkritjem levega spomenika sredi radeškega trga.

Že v zgodnjih jutranjih urah so prihajali domačini in gostje od vseh strani. Postajali so okoli spomenika, pred katerim je bil od 9. do 10. ure promena. Nadni koncert godbe na pihala iz Zidanega mesta in Radeč. Ob desetih dopolne je bil prostor na trgu poln; preko 1500 ljudi se je zbralo k lepi slovesnosti. Poleg svojcev padlih ter ostalih domačinov so prišli gostje iz vsega okraja. Zelo lep je bil pogled na spomenik.

Otvoritvene besede na tem slavlju je spregovoril predsednik krajevnega ZB NOV Radeče, tov. Jože Ržek, slavnostni govor pa je imel predsednik mestne ljudske občine Radeče, tov. Ferič Miller. V svojem dobro zasnovanem govoru je tovariš predsednik podčrtal uspešno delo ZB Radeče ter razvoj revolucionarnega gibanja v tem delu Zasavja, kjer je omenil med drugim še živeča borca Ivana Martinška iz Vrhovega ter Antona Kovačiča iz Radeč. Predsednik

občine se je v svojem govoru dotaknil tudi gospodarskega življenja v naših krajih ter dejal, da se bodo bližnji volitve v naše občinske in okrajne odbore udeležili vsi volivci polnoštevilno. Tudi s tem bodo počastili spomin padlih žrtev in pokazali z udeležbo na volitvah, da se hočejo boriti za našo svetlo bodočnost, za katero so dali naši borci življenje.

Tudi zastopnik GO ZB NOV Slovenije, tov. Ivan Sorn je pozdravil vse navzoče ter čestital mestu Radeče k tako lepemu spomeniku. V svojem govoru je podčrtal zasluge prebivalcev tega mesta ter pozval vse navzoče k še vztrajnejšem delu. Med igranjem žalo-

šani in moški pevski zbor iz Radeč, moški zbor »Vesne« iz Zagorja, radeška gimnazija pa je priredila pred spomenikom zborni recitacijo. Ob koncu slovesnosti je godba iz Zidanega mesta zaigrala »Internacionalo«.

Lepo so se Radečani in vsi ostali navzoči oddolžili spomnu tistih, ki so darovali svoje življenje za našo svobodo. Spomenik je posvečen žrtvam vojne tega zasavskega kraja. Postavila ga je Zveza borcev NOV v Radečah s svojimi sredstvi in to brez vsakih podpor. Velike zasluge za vzgraditev spomenika imajo tovariši Jože Ržek, Anton Hudoklin in Urnkar ter ostali, ki so se vztrajno borili za uresničenje te zamisli, ki je bila že dolgo v načrtu.

Spomenik je delo po načrtih znane, čislane arhitekta Jožeta Plečnika in njegovega asistenta Bitenca. Podstavek spomenika je iz granita iz Oplotnice, medtem ko so bronasti deli spomenika in reliefi zamisel medaljerja Stovička.

Veliko delo, ki so ga opravili Radečani na tem spomeniku, pa ne bi bilo v celoti poudarjeno, če se ne bi spomnili požrtvovalnosti članov Ljudske milice v Radečah, ki so pri postavitvi spomenika napravili največ prostovoljnega dela, za kar jim je treba izreči čast in priznanje.

Akademija na čast VI. kongresa KPJ v Trbovljah

V torek 4. novembra zvečer je bila v Delavskem domu v Trbovljah slovesna akademija v počastitev VI. kongresa KPJ. Govoril je tov. Slavko Boršnar, predsednik MLO, ki je poudaril pomen VI. kongresa in govoril o borbi naše Partije v socialistični izgradnji med V. in VI. kongresom.

Z akademije je MK KPS v Trbovljah v imenu vseh prebivalcev poslal VI. kongresu pozdravno resolucijo, v kateri obljublja, da bo skrbno in vestno izvrševal naloge v naši socialistični graditvi. Resolucija pravi, da so delovni kolektivi Trbovelj in Hrastnika prispevali poleg rednih obveznosti do družbene skupnosti za komunalno dejavnost v Trbovljah še 84 milijonov dinarjev.

Na akademiji sta sodelovala pevski zbor »Zarja« pod vodstvom Rudija Dolničarja in delavska godba na pihala »Svobode« — center« pod vodstvom Antona Hudarina.

Podpredsednik vlade LRS dr. Marijan Breclj na zboru volivcev v Litiji

Razpis volitev v občinske ljudske odbore je razgibal tudi prebivalstvo v litijski mestni občini. Do sedaj je bila že vrsta predvolilnih sestankov po liniji KP, OF, sindikatov, v zadnjem času pa so bili že tudi zbori volivcev, na katerih potrjujejo predlagane kandidate.

Predvolilno kampanjo je odprl podpredsednik vlade LRS tov. dr. Marijan Breclj, ki je poslanec litijskega okoliša. Ta njegov obisk je privabil v kino dvorano toliko zborovalcev, da tako lepo obiskanega zbora že več le nismo imeli. S tem so navzoči dokazali zaupanje v svojemu poslancu, ki je v dvehurnem govoru razgrnil pred zborovalci vrsto problemov. Podrobno je analiziral našo notranjo politiko, ter nas seznanil tudi z zunanje političnimi problemi.

Po tem referatu se je razvila diskusija. Navzoči so se zanimali še za nekatera domača vprašanja in zaprosili poslance dr. Breclja za pojasnila. Dr. Breclj je pojasnil zborovalcem ustanovitve zborov proizvajalcev, ki pomenijo spet nadaljnji korak v demokratizacijo našega političnega življenja ter bodo pomagali tudi gospodarskemu razvoju našega socializma. Debata je potekala tudi okrog davkov in še drugih vpra-

šanj. Množični sestanek OF je nato razpravljal še o tehničnih pripravah za bližnje volitve in sestavljal občinsko kandidatsko listo.

Isti večer je imel predvolilni zbor tov. Stane Keber, organizacijski sekretar okraja Ljubljana-okolica, ki je zborovalcem v Hotiču pri Litiji prikazal pomen bližnjih občinskih volitev in volitev v novi okrajni ljudski odbor.

Tov. dr. Breclj je imel poseben sestanek tudi s svojimi volivci v Gasilnem domu na Savi. Sestanek je sklical OF. Zborovalci so se po govoru dr. Breclja oglašali marljivo k besedi in stavljali razna vprašanja, ki jih je govornik na poljuden način obrazložil. Volivci s Save so bili s tem političnim večerom zelo zadovoljni. Železničarji in drugi so se obrnili na tovariša poslance tudi za pojasnilo glede novih otroških doklad.

Zbori volivcev v Hrastniku so dobro uspeli

Zadnji zbori volivcev v Hrastniku, na katerih so obravnavali vprašanje izbire kandidatov za okrajni zbor, so bili razen Loga in Studene prav dobro obiskani. Zelo dobro je uspel zbor volivcev terena Zasavje v Hrastniku, na katerem se je zbralo v dvorani steklarne preko 200 volivcev. Razpravljali so o delu mestnega ljudskega odbora v Hrastniku ter stavili več predlogov, tako n. pr., da je treba izboljšati razsvetljavo na glavni cesti, da se namesto ob potoku zaščitne ograje, prav tako so sklenili, da bodo vsak dan prispevali po deset ur prostovoljnega dela za gradnjo tržnice, ki je nujno potrebna.

Volivci so na tem zboru ostro obsodili izpade Ignaca Jerana, ki je nastopil proti kandidaturi tov. Mihe Jeriča, le Jeran, za katerega je znano, da je v času okupacije trikrat derziral iz NOV in nato odšel na delo v Nemčijo, je nasprotoval. Prav so mu povedali volivci, da je on najmanj kvalificiran, da govori, kdo naj kandidira.

Tudi na ostalih zborih so obravnavali aktualna vprašanja Hrastnika, tako n. pr. glede ceste, vodovoda, tržnice in razširitve šole, prav tako pa tudi vprašanje izgradnje nove šole v Hrastniku, ki naj bi stala na primernejšem mestu kot sedanja.

Ljudski odbor mestne občine Hrastnik ima za prihodnje leto v načrtu bogat program komunalne dejavnosti, namreč gradnjo ceste, ki se že meri, položitev vodovoda, ki ga bodo zajeli pod Dobovcem, tako da bo novi vodovod ustrezal za najmanj 50 let. V Hrastniku bodo zgradili nadalje dve tržnici, prav tako pa hočejo prihodnje leto posvetiti večjo pažnjo izdavi novih stanovanj. V načrtu je tudi izgradnja moderne klavnice za Hrastnik in okolico, prav tako zidanje nove šole ter graditev modernega stadiona v zgornjem delu hrastniške doline.

Velike so naloge, ki stojijo pred bodočim ljudskim odborom mesta Hrastnik. Prav gotovo bodo tamkašnji volivci izbrali v svoj mestni ljudski odbor in okrajni zbor svoje najboljše tovariše.

Priprave za volitve v litijski mestni občini

Volivci se zanimajo za organizacijo občinskih volitev dne 7. decembra. Litijška mestna občina je razdeljena na 12 volilnih enot, kjer bodo izvolili 37 odbornikov. Volilna enota Litija in Gradec bosta izvolili 12 odbornikov; sama volilna enota Litija sedem, Gradec (kjer je predilnica) pa devet; k tej volilni enoti je dodeljen tudi Zgornji log. Pri volitvah v mestni ljudski odbor bodo 7. decembra volili tudi novopriključeni kraji kakor Sava, Jablaniška dolina itd. O posameznih kandidatih so razpravljali tudi v okoliških vaseh, tako v Gradiškem Lazih, Solaku i. dr.

V litijski mestni občini bodo volili po enega občinskega odbornika na povprečno 120 volivcev. Stevilni sestanki po vsaj litijski mestni občini so popolnoma uspeli in dokazali, da ljudstvo razume pomen bližnjih volitev in se bo na volilni dan odzvalo na volilnih ter storilo svojo državljansko dolžnost. Izbralo si bo take kandidate, ki bodo posvetili vse svoje sile za napredek naše občine.

slavje za socialistično demokracijo». V njegov govor so spremljali navdušeni medikci, odobravanje in skandiranje. (Opozorjamo vse čitatelje, da je »Ljudska pravica« prinesla v zadnji številki govor tovariša Tita in celoten potek kongresa v celoti, prav tako pa bo tudi ves kongres obravnavan v posebni knjigi.)

KPJ NAJ SE PREIMENUJE V ZVEZO KOMUNISTOV JUGOSLAVIJE

Zgodovinske važnosti je predlog tovariša Tita, po katerem se je KPJ preimenovala v Zvezo komunistov Jugoslavije. Tovariš Tito je v svojem govoru dejal:

»KPJ je kadrovska Partija, na tej stopnji mora imeti izrazito vlogo idejnega vzgojitelja, ki pravilno usmerja in organizira vse naše družbeno življenje. Zato je ona kot avantgarda delovnih ljudi naše dežele v prvi vrsti orientirana na izgradnjo socializma v naši deželi in v borbo proti revizionizmu, tako v teoriji kakor tudi v vsakodnevni praksi, katerega danes izvajajo sovjets-

V zadnjih dneh po svetu

EISENHOWER — NOVI PREDSEDNIK ZDA

Po dosedanjih podatkih o izidu predsedniških volitev v ZDA je v 141.532 volilnih sedežih od skupnih 146.370 dobil Eisenhower 32.927.505, Stevenson pa 25.484.529 glasov. S tem je republikanski predsedniški kandidat dobil absolutno večino glasov in bil izvoljen za predsednika ZDA. Mislilo se je, da volilni rezultat ni toliko zmaga republikanske stranke kot osebnostna zmaga Eisenhowerja, ki je v ZDA splošno priljubljena osebnost in znan po svojih vojaških vrlinah iz druge svetovne vojne ter kot komandant obrambnih sil Atlantiskega pakta. Svetovna javnost je napovedala, da bo dober poznavalec Evrope zadržal evropskih obrambnih interesov. »New York Post«, ki je med volilno borbo podpiral Stevensona, trdi, da so mnogi Američani brez dvoma prepričani, da je zmagovita vojna izkušnja dala Eisenhowerju tudi sposobnosti državnika, ki bo znal reševati tudi vse težave problema mira. Iz krogov ameriške delegacije pri OZN se poudarja, da ni razloga, da se zaradi izida volitev v ZDA razprava o Koreji ne bi nadaljevala, kajti v teku volilne kampanje se v stališčih demokratov in republikancev ni pokazala nobena razlika do protivoljne repatriacije korejskih vojakov. Eisenhower ni bil v kratkem sporek svoje stališče glede politike ZDA v OZN. Ameriški radiokomentariji poudarjajo, da bodo ZDA tudi pod republikanskim režimom kljub velikim naporom znova volilno borbo enotne v vseh važnih zunanjepolitičnih vprašanjih, kar se sklepa že iz tega, da se bosta Eisenhower in Truman sešla že prihodnje dni in skupno proučila vse najvažnejše probleme.

DENACIONALIZACIJA BRITANSKE JEKLARSKÉ INDUSTRIJE

Britanska vlada je sprejela zakonski osnutek o denacionalizaciji britanske jeklarne industrije. Osnutek bo predložen parlamentu, kjer se pričakuje ostra razprava in opozicija laburističnih poslancev. Jeklarska industrija je bila namreč zadnja laburistično vlado podzavljena.

SUŽENJSKO TRPLJENJE V ZSSR

Odbor OZN za preiskovanje suženjskega dela v taboriščih je sestavljal poročilo, ki na podlagi zbranih dokazov velja za dokazila, da je v taboriščih ZSSR nad 10 milijonov, v taboriščih Moskvi podložnih držav pa nad 900.000 suženjev. Umrljivost v teh uničevalnih taboriščih je 20 do 30% na leto. Zdravstvenega varstva sploh ni, prehrana je najslabša, delo je suženjsko. Do pred nekaj leti so v taborišču zapirali nasprotniki režima. Od leta 1950 pa je v taboriščih delal več delavcev, ki ne morejo izpolnjevati delovnih norm.

HUDI VIHARJI V NEMCIJI, ANGLIJI IN FRANCIJI

V Zahodni Nemčiji so hudi viharji zadnje dni terjali več smrtnih žrtv. Vezera in Laha sta preplavila bregove. Viharji so divjali tudi nad Anglijo in severno Francijo. Hitrost vetra je presegala 100 km/h. V Boksarjem provalu je bil ustavljen ves promet.

NEZAPOLNOST V ZDA

V mesecu septembru je bilo v ZDA, 144 milijonov nezaposlenih, medtem ko jih je bilo v mesecu avgustu še 1,61 milijonov. V septembru lani pa 1,91 milijonov. Kmetijstvo je letos zaposlilo v septembru preko pol milijona oseb, sedaj pa je v tej voji gospodarstva zaposleno 7,53 milijonov ljudi. Vseh zaposlenih v ZDA je bilo v mesecu septembru 62,26 milijonov.

PORAST CEN V ZDA

Po podatkih ameriške statistike so cene živilih za julij l. l. dosegle rekordno višino. Koljena živil, ki je leta 1952 še 3,36 dolarja, leta 1946 pa 6,17 dolarja, stane sedaj 10,85 dolarja. Draginja v ZDA raste od 1946 leta nepretrgano.

Preteklo sredo, 5. novembra, se je sešla skupščina Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje v Trbovljah k svojemu prvemu zasedanju. Udeležilo se je 10 skupščine razen enega, 38 delegatov oziroma članov skupščine, nadležni predstavnik naše krajevne ljudske oblasti ter Partije, prav tako tudi dva delegata Republiškega zavoda za soc. zavarovanje.

Skupščina je odprla član začasnega odbora Okrajnega zavoda za soc. zavarovanje v Trbovljah, tov. Anton Alič, ki je nagovoril skupščino ter pozdravil vse delegate, predstavniki oblasti in Partije ter ostale goste.

Tovariš Alič je v svojem otvoritvenem govoru dejal, da so v zvezi z novim gospodarskim sistemom postale nujne tudi spremembe v državni upravi, ki teče za tem, da se čim več pravih poslov prenese na delovne ljudi. Delavsko upravljanje v gospodarstvu je sedaj preneslo dolžnosti pravih poslov na delovne ljudi, splošen razvoj pa je zahteval, da tudi upravljanje socialnega zavarovanja prevzamejo zavarovanci sami.

Z nove uredbe o ustanovitvi zavodov za soc. zavarovanje so bili odpravljeni dosednji državni organi za vodstvo socialnega zavarovanja — zvezni, republiški in okrajni sveti za ljudsko zdravstvo in socialno politiko — in nadomestili z voljenimi zastopniki zavarovancev. Odločanje državnih organov na tem področju je skrajšano na minimum ter se bo omejilo zgolj na nadzorstvo in pogledu zakonitosti izvajanja socialnega zavarovanja ter izdajanje in razlaganje predpisov za to službo.

Nova uredba je prinesla tri bistvene spremembe: prvi prevzamejo upravljanje in vodstvo soc. zavarovanja zavarovanci sami, drugič: socialno zavarovanje razpolaga z lastnimi finančnimi sredstvi, tretjič pa se invalidsko-pokojska služba prenese od republikanih na okrajne zavode za soc. zavarovanje.

Sedanje samoupravo socialnega zavarovanja pa seveda ne smemo izločiti s samoupravi predvojnih nosilcev tega zavarovanja; v tedanjih samoupravah so imeli zavarovanci enako število zastopnikov kot delodajalci, toda slednji so vedno lahko izbrali ustanove socialnega zavarovanja v svoje izkoriševalske namene. Značilen primer za to izkoriščanje je ravno predvojni zakon o pokojninskem zavarovanju, ki bi se moral za delavce izvajati najkasneje leta 1925, dejansko pa se je to zgodilo šele leta 1937, s čimer so si tedanja podjetja prihranila milijone na prispevkih za pokojninsko zavarovanje, delavci so pa šele malo pred drugo svetovno vojno prišli do miselnih pokojnin, ki so znašale okoli 150 do 250 din na mesec. Drugi tipični primer za histvo tedanjih samouprav so bile ravno Brstke skladnice, kjer so imeli zavarovanci sicer paritetno zastopstvo, toda pri enakem številu glasov je vedno odločala tista stran, na kateri je bil glas predsednika, ta pa je bil vsakokratni rudniški direktor. Na katero stran se je ta odločil, vedno rudarji prav dobro. Na sedanji stopnji našega socialističnega razvoja pa bodo zavarovanci resnično upravljalji svoje socialno zavarovanje in gospodarili s svojimi sredstvi, vloga organov državne uprave pa bo — kakor že omenjeno — omejena le na splošni nadzor nad izvajanjem zadevnega zakona.

Ko je referent govoril o nalogah okrajnega zavoda za soc. zavarovanje, je poudaril posebno važnost nove ureditve tega zavarovanja, namreč prenosa pokojninske službe na okrajne zavode. O pravici do pokojnine je doslej odločal Republiški zavod za soc. zavarovanje, ki pa je bil od zavarovancev oddaljen. Pri svoji odločitvi o pokojninski storitvi, toda pri enakem številu glasov je vedno odločala tista stran, na kateri je bil glas predsednika, ta pa je bil vsakokratni rudniški direktor. Na katero stran se je ta odločil, vedno rudarji prav dobro. Na sedanji stopnji našega socialističnega razvoja pa bodo zavarovanci resnično upravljalji svoje socialno zavarovanje in gospodarili s svojimi sredstvi, vloga organov državne uprave pa bo — kakor že omenjeno — omejena le na splošni nadzor nad izvajanjem zadevnega zakona.

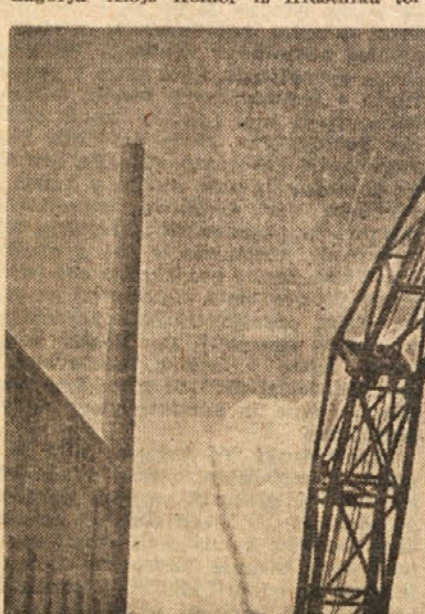
Ko je referent govoril o nalogah okrajnega zavoda za soc. zavarovanje, je poudaril posebno važnost nove ureditve tega zavarovanja, namreč prenosa pokojninske službe na okrajne zavode. O pravici do pokojnine je doslej odločal Republiški zavod za soc. zavarovanje, ki pa je bil od zavarovancev oddaljen. Pri svoji odločitvi o pokojninski storitvi, toda pri enakem številu glasov je vedno odločala tista stran, na kateri je bil glas predsednika, ta pa je bil vsakokratni rudniški direktor. Na katero stran se je ta odločil, vedno rudarji prav dobro. Na sedanji stopnji našega socialističnega razvoja pa bodo zavarovanci resnično upravljalji svoje socialno zavarovanje in gospodarili s svojimi sredstvi, vloga organov državne uprave pa bo — kakor že omenjeno — omejena le na splošni nadzor nad izvajanjem zadevnega zakona.

V naslednjem je tov. Alič poročal še o izidu volitev v skupščino okrajnega zavoda za soc. zavarovanje, kjer je navedel, da se je teh volitev od 15.338 volilnih upravičencev udeležilo 83%. Ko je govornik opozoril in poudaril, da se bodo zavarovanci morali stalno zanimati za delo organov okrajnega zavoda za soc. zavarovanje, ugotovljati probleme na terenu, staviati predloge za izboljšanje službe socialnega zavarovanja, kjer jim bodo morali tudi sodelovati nuditi učinkovito in stalno pomoč, je tov. Alič predlagal dnevni red skupščine, ki obseva izvolitev predsednika skupščine, izvolitev verifikacijske, kandidacijske in volilne komisije, poročilo za začasnega odbora zavoda, diskusijo o poročilih, predlog za razrešitev začasnemu odboru, sprejem statuta zavoda, izvolitev članov upravnega odbora, nadzornega odbora ter delegatov za skupščino Republiškega zavoda za soc. zavarovanje postavitev direktorja zavoda ter končne predloge in slučajnosti.

Skupščina je nato enoglasno izvolila za predsednika skupščine tov. Edija Guzeja, rudarja v Zagorju, ki je takoj po izvolitvi prevzel predsedstvo skupščine.

Poročilo začasnega odbora

Po izvolitvi verifikacijske, kandidacijske in volilne komisije je povzel besedo tov. Anton Alič, ki je poročal o delu začasnega Okrajnega zavoda za soc. zavarovanje v Trbovljah, kjer je delal med drugim naslednje: Začasni odbor je sestavljalo 7 članov in sicer: Anton Alič, Franc Knez in Ivan Teržan iz Trbovelj, Pavle Tomažič, Jože Eborl iz Zagorja, Alojz Keiner iz Hrastnika ter

Motiv iz Strnišča

Ivan Klejnski iz Radeč. Ta odbor je imel v svojem 4-mesečnem delovanju 14 sej ter 1 sešatek z zdravstvi. Na svojih sejah je odbor obravnaval poleg organizacijskih vprašanj okrajnega zavoda predvsem visoko število obolenj ter nesreč pri delu, pregledal je proračun zavoda ter pripravil osnutek statuta te ustanove. Že na svoji drugi seji je

odbor grajal, da se zdravstveni v ambulantah predlagati za zdravljenje v zdraviliščih in v raznih klimatičnih krajih v razmerju prevoznih stroškov in premalo delavcev (40% uslužbencev, 60% delavcev). Prati tako je ta odbor ugotovil, da je bilo na sektorju Zagorje izlano neprimerne več zdravil kot v Trbovljah, Hrastniku in Radečah, kar je seveda nepravilno. Nadalje je začasní odbor ugotovil, da so bili zasebni delodajalci izredno slabi plačniki prispevkov za socialno zavarovanje, kar je začasní odbor prisililo, da je posegel po energičnih ukrepih, ponekod po sodnijski izterjavi teh prispevkov, vendar je še vedno za 430.000 din zaostankov za prvih deset mesecev tekočega leta.

Finančno poročilo začasnega odbora pravi, da je imel okrajni zavod od 1. januarja do 31. oktobra t. l. 481.954.603 din dohodkov izdat-

socialnega zavarovanja ne krijejo izdatkov. Zato bo potrebno varčevanje, vendar pa varčevanje po pameti in razumu. Seveda ne bomo varčevali tam, kjer bi bilo to v zavarovanevo škodo, vsi pa se bomo morali resno potruditi, da preprečimo izkoriščanje socialnega zavarovanja.

Med izdatki tega zavarovanja je največja postavka otroška doklada, ki jo dobi 4700 upravičencev za 800 otrok, kar znaša v letošnjem letu do konca oktobra nad 247 milijonov dinarjev. Na drugem mestu so izdatki za bolniško oskrbino. V času od 1. januarja do 30. septembra je bilo zaradi nesreč pri delu izgrubljen 29.842 dmin, zaradi bolezni 146.679 dmin, za bolniško oskrbino pa je bilo do konca oktobra izdano nad 53 milijonov dinarjev. Lani je bilo zaradi bolezni izgrubljen 133.758 dmin, zaradi nezgod na 36.650 dmin. Primerjava z lanskim letom kaže, da je bilo letos vsak dan 754 zavarovancev v bolniškem stanju, lani pa 539 ali v odstotkih proti številu zavarovancev letos 6,32%, lani pa 7,04%. Stanje je torej letos boljše.

Nezgod pri delu je bilo letos do oktobra priglasišeno 2212 (lani v istem času 1976), od tega lahkih 2143 (lani 1908), hudih pa 59 (lani 61) in smrtih 10 (lani 7). Število nesreč pri delu je torej kljub manjšemu številu zaposlenih naraslo za 236 ali 11,94%.

Največ nesreč je bilo v rudarstvu in skor 1700, kar pomeni, da se je letos ponesrečil vsak četrty rudar. Izboljšanje tehnične zaštite pri delu je treba posvetiti vse večjo skrb in brigo kot doslej, okvarno je rešnica, da se pretežna večina vseh nezgod zgodi zaradi premajhne pazljivosti pri delu.

V času od 1. januarja do 30. septembra t. l. je bilo v podjetjih in ustanovah opravljen 567 revizij v zvezi s poslovanjem socialnega zavarovanja in pri teh kontrolah ugotovljeno, da so naša podjetja in ustanove izplačale na račun soc. zavarovanja nepravilno 1.611.265 din, pri čemer odzade največ na nepravilno izplačanje otroške doklade. Od tega zneska so prizadeali vrniti 1.572.087 din, tako da je neopracanih še 39.178 din. Sprito slabega poslovanja podjetij v tem pogledu je umestno, da organi soc. zavarovanja ponovno prevzamejo izplačevanje dajatev razen otroške doklade, za katere pa bodo izdajali odločbo o pravici.

Od januarja do oktobra t. l. je bilo vlozono 543 prijav za pokojnino in invalidnino (lani v istem času 538), kar kaže na precejšnjo ustaljenost. Začasni odbor je na svojih sešatekih obravnaval primere, kjer so bila dokazila o zaposlitvah sumljiva. Nekoliko krat je ugotovil, da prosilci za pokojnino niso bili v delovnem razmerju oziroma vsaj ne toliko časa, za kolikor so si preskrbeli dokazila zaradi česar je predlagal republiški zavodu odklonitev pokojnine.

Iz prednjega sledi, da je začasní odbor razumel velik pomen prenosa upravljanja socialnega zavarovanja na same zavarovance in dal v kratki dobi svojega obseja marsikatero koristno pobudo ali predlog.

(Nadaljevanje v prih. številki)

Ojstrški rudarji so bili najboljši

Kakor smo že poročali, so rudarji rudnika Trbovlje—Hrastnik priredili 4-mesečno tekmovalje v počastitev VI. kongresa ZKJ. Glavni tekmovalni odbor je ob zaključku tekmovalja izklical kolektiv jamskega obrata Ojstro za zmagovalca v tem tekmovalju.

Rezultati v tekmovalju so bili sledeči: 1. jamski obrat Ojstro je dosegel 29 točk ali 30,2% dosegljivih točk; 2. jamski obrat Hrastnik si je priboril 23 točk ali 23,9%; 3. dnevni kop Dobrna—Neža je dosegel 16 točk ali 19%; 4. elektrostrojni obrat je dosegel 6 točk ali 12,5%; 5. zahodni jamski obrat je dosegel 9 točk ali 9,4%; 6. vzhodni jamski obrat si je pridobil 7 točk ali 7,3%. Zunanji obrat rudnika in separacija sta v tem tekmovalju ostala brez točk.

Utemeljitve: jamski obrat na Ojstrjem je dosegel prvo mesto. Bil je najboljši v pridobivanju premoga ter je meseca avgusta prekorčil svoj proizvodni načrt za 3,7%. Ta revir ima v svoji sredi najboljše delovno brigado popularnega rudarja Martina Kmetja, ki je svojo visoko postavljeno si obvezo v produkciji premoga presegla za 65 in pol vagona premoga ali za 13%. Prav tako je ojstrski revir dosegel najboljši uspeh v jamskih pripraviljalnih delih, saj je svoj investicijski načrt prekorčil za 2,84%.

Pa tudi v varnostnem pogledu je storil kolektiv tega obrata največ; poleg rednega vzdrževanja vseh varnostnih naprav pri delu so v tem revirju storili številne ukrepe za izboljšanje svojih naprav in osebnih varnostnih priprav. Rezultat tega prizadevanja je rodil znižanje izgubljenih dmin zaradi nezgod za 38%. Nadaljnji uspeh kolektiva tega obrata je bil, da je zvišal sindikalno članstvo na 97,3%, za kar je dobil pohvalo republiškega odbora. Prav tako je bil partijski komite tega revirja najbolj prizadeven v ideološkem študiju.

Jamski obrat Hrastnik je zasedel drugo mesto iz sledečih razlogov. V dobi tekmovalja je imel ta obrat najboljše odkopno storitev, ki jo je njegov kolektiv prekorčil za 7,2%. Ta obrat je storil največ za izboljšanje sortimenta premoga, kar je dosegel s sistematičnim uvajanjem zasekovanja. Tudi spalnice drži vedno polne. Kljub trdim odkopnim krajem je znižal porabo razstreliva za 10 g/tono. Meseca septembra so v tem revirju največ storili za zvišanje sindikalnega članstva — meseca oktobra pa so tukaj presegli načrt jamskih priprav za 9, 6% ter zvišali storitev v pripravi premoga za 5,2%.

Na tretjem mestu je dnevni kop Dobrna—Neža. Ta je v mesecu juliju presegel svoj proizvodni načrt za 3,8%, obratno storitev pa so na dnevnem kopu izboljšali za 14,5%. V avgustu so bili na tem obratu najaktivnejši v partijskem študiju, prav tako so na dnevnem kopu pridobili v društvo »Svoboda« 293 članov ali 71,1%.

Cetrto mesto je zavzel elektrostrojni obrat. Tukaj so bili posebno prizadevani v izboljšanju varnostnih naprav, prav tako je kolektiv tega obrata tedensko razpravljalo o tem vprašanju. Tako so v tem obratu znižali nezgode za 18,6% članstvo sindikata pa zvišali na 97,1%.

Na petem mestu je zahodni jamski obrat, ki je bil najboljši v preseganju storitev na pripravi v premogu, ki jo je kolektiv prekorčil za 20%. Meseca oktobra je ta revir presegel svoj proizvodni načrt za 0,7%, porabo eksploziva pa znižal za 11,6%. V tem revirju so nadalje znižali število črtanih (slabo polnjenih) premogovnih vozličkov.

Na 6. mestu je vzhodni jamski revir. Ta je prelinirano jamsko storitev presegel za 8,4%. Kolektiv tega obrata je prihranil na razstrelivu 12%. Meseca oktobra so rudarji vzhodnega obrata prekorčili odkopno storitev za 3%.

Zunanji obrat rudnika se je v drugi polovici tekmovalja zelo trudil, vendar ni dosegel posebnih uspehov, ker je zaostal in so ga boljši obrati prehiteli.

V okrajni zbor proizvajalcev bomo volili v času od 23. do 28. novembra

Poleg volitev v naše ljudske odbore in okrajni zbor je na terenu našega okraja precej govora o volitvah v zbor proizvajalcev. V to ustanovo bomo volili v trboveljskem okraju 26 odbornikov.

Zanimanje za te volitve je na terenu veliko. Prejšnji teden je okrajni sindikalni svet organiziral sektorske konference v Trbovljah, Zagorju, Hrastniku in Radečah. Teh širših konferenc so se udeležili direktorji naših industrijskih in drugih podjetij, predsedniki delavskih svetov, sindikalnih podružnic, člani OPO in množičnih organizacij. Razpravljali so o volitvah v zbor proizvajalcev kot nove organe naše ljudske oblasti ter obravnavali tudi tehnično stran teh volitev, kjer je bil storjen sklep, da bodo volitve delegatov od 5. do 18. novembra, volitve odbornikov pa v času od 23. do 28. novembra.

VAŽNA OBJAVA

Krajni ljudski odbor Trbovlje

Na podlagi 3. točke ukaza Prezidijskega skupščine LRS o razpisu volitev v občanske, okrajne in mestne ljudske odbore ter v ljudske odbore mestnih občin s posebnimi pravilniki s dne 10. oktobra 1952. Ur. list št. 130 (Ur. list LRS št. 29-160/52) izdaja okrajni ljudski odbor v Trbovljah tole

ODREDBO

o določitvi dneva volitev v posameznih volilnih skupinah oziroma podskupinah kmetijstva v zbor proizvajalcev Okrajnega ljudskega odbora v Trbovljah:

1. člen

V posameznih volilnih skupinah oziroma podskupinah kmetijstva se opravijo volitve v zbor proizvajalcev Okrajnega ljudskega odbora v Trbovljah:

1. v volilni skupini industrije, rudarstva, gospodarstva, stavbeništva, komunalnih del in promet:
- a) volilna enota št. 1, ki jo sestavlja rudnik Trbovlje Hrastnik, dne 24. novembra 1952, ob 17. uri v rudni restavraciji v Trbovljah;
- b) volilna enota št. 2, ki jo sestavlja rudnik Zagorje, dne 25. novembra, ob 17. uri v sejni dvorani rudnika Zagorje;
- c) volilna enota št. 3, ki jo sestavlja steklarna v Hrastniku, dne 23. novembra 1952, ob 15. uri v gradu;
- d) volilna enota št. 4, ki jo sestavlja Strojna tovarna »Mihla Marinko« v Trbovljah, dne 25. novembra 1952, ob 17. uri v sejni dvorani tovarne;
- e) volilna enota št. 5, ki jo sestavlja cementarna v Trbovljah, dne 23. novembra 1952, ob 17. uri v cementarni;
- f) volilna enota št. 6, ki jo sestavlja papirnica v Radečah, kemična tovarna v Hrastniku, elektrarna v Trbovljah, Elektro-Trbov-

Emes.

„Zakaj jokaš, mama?“

Janezek ni mogel spati. Mislil je na mamo, ki je v kuhinji stala in čakala očeta. Zakaj ga tako dolgo ni domov? Lahko bi prišel. Mama bi gotovo že rada ležala.

Obrčal se je v postelji in nikakor mu ni bilo po volji. V sobi je pladala tišina. Niti ura ni tiktakala. Ustavila se je. Skozi okno je sijala luna, pri sosedu je lajal pes, nekje v gozdu je skovikala sova, v pejah je šumel veter. Janezka je postajalo strah. Kako rad bi zaspal, a ni mogel. Stiskal je oči, spanca pa ni bilo.

Končno je v peži zaslišal korake. Je prišel oče? Zakaj tako čudno hodi? Kaj, če je pijan?

Janezek se ni motil. Oče se je približal v kuhinjo, začel je govoriti, a Janezek ni ničesar razumel. Pokril se je z odejo čez glavo, da bi ničesar ne videl in slišal.

Glasovi v kuhinji so postajali tako čudni. Ali je oče res govoril tako? Saj ne govori več. Vptje, vptje nad mojo mamico, ki je tako pridna.

Ni mogel več vzdržati pod odejo. Skočil je iz postelje na tla in naprej v kuhinjo. Prišlo se je k materi. Preplašen gledal pijanega očeta in opral: »Zakaj se jokaš, mama?«

Mama ga je oša solzna pogladila po brodem obrazu, kjer so se spetile solze in odšla sta v spalnico. Oče je še nekaj časa godrnjal v kuhinji, potem pa je oblečen in obut zasmrčal na zofi. Po kuhinji se je širil vonj po pijači.

Mama in Janezek sta ležala tesno skupaj. Obema je burno bilo srce. Janezek je kmalu zaspal, mami pa so solze kar vrele iz oči in močile blazino. Udaril jo je, ker je bil pijan kot klada. Udaril, ker je cel dan pridno delala, udaril, ker je svojo zvesto ženo. Do dolgo jo je skrbelo. Že večkrat ga ni bilo pravočasno domov. Vedela je, da posedla o gostilni. Mami se bridla več za

dom tako, kot bi se moral skrbeti mož in oče.

In nocoj se je zgodilo. Njena bolečina je bila neizrekljiva. Zdelo se ji je, da ji bo srce počilo. Kje je stara, nekdanja sreča? O, tisočkrat prokleti alkohol, rušilec družinskih sreč, pozročitelj gorja in žalosti.

Zjutraj je bila v Janezkovi hiši te-

„Mama, kupi mi knjigo“

Slavko rad hodi po cesti počasi. Gleda to in ono — saj veste, dečke vse zanima. Rad se ustavlja pred izložbami, mikajo ga avtomobili in še marsikaj mu je všeč.

Nekoga dne je postal pred knjižarno. Ogledoval je lepe mladinske knjige s povestmi in kar ni mogel naprej. Kako rad bi bil stopil v prodajalno in kupil knjigo. Toda ni imel denarja in zato je moral z žalostnim srcem oditi domov.

Doma je bil izredno priden. S pridnostjo je hotel pripraviti mamo do tega, da bi mu kupila vsaj eno izmed tistih lepih knjig v izložbi. Ko je pomagal materi pri spravljanju krompirja, je hitel, da so se mu vsi čudili. Po končanem delu je vprašal mamo, če ji še kaj pomaga. Mama pa mu je odgovorila, da je prost.

Slavko pa ni šel nikamor, ampak se je smukal okoli mame. Končno je le rekel: »Mama, kupi mi knjigo!« Mati ga je začudeno pogledala: »Knjigo naj ti kupim? Le kakšno knjigo spet? Saj imaš vse za šolo!« Slavko pa je materi pojasnjeval: »Mama, saj ne želim šolskih knjig. Knjigo s povestmi bi rad. V knjižarni jo imajo. Ne veš, kako so lepe!« Mati pa je nadaljevala: »Nikar ne misli na takšne reči. Kje naj jemljem denar? Jaz sem zrastle le ob čitanju, ti pa bi rad ne vem kakšne knjige

vse. Oče premalo zasluži, da bi dajalo denar za ta papir.«

Slavko je videl, da mame ne bo omečal. Hudo mu je bilo, ker je vedel, da oče precej zasluži. Vedel je, da precej potrošita za vino in razne likerje. Slavko pa je pitje zelo mrzil. Upravičeno je mislil: »Ko bi starši vsak mesec kupili vsaj liter vina manj, bi lahko že imel celo knjižnico. Kako vesel bi bil, če bi v prostem času lahko bral lepe in zanimive knjige. Oče sosedovega Tinčka manj zasluži kot moj, vendar imata Tinček in njegova sestra Zorica polno omario knjig, ki bi jih ves dan gledal.«

Ko je ob plačilnem dnevu moral iti že po tretji liter vina, je dejal mami: »Praviš, da nimam denarja za knjige. Tudi vino je drago.«

Mamo je njen fant s tem tako razjezil, da mu je dala par krepkih klofut. Vino ji je dajalo moči in poguma, razsodnosti pa ne. Slavko je odšel po vino z razbolelim srcem.

Takih staršev kot so Slavkovi, je še mnogo. Vsi takšni naj si izprašajo vest, če so dali svojemu otroku vse, kar mu morajo in kar mu lahko dajo. Premislijo naj, kaj je več vredno: liter vina ali knjiga, ki se lahko ohrani na leto in je otrokova najboljša prijateljica.

Emes.

Ta odredba velja od dneva izdaja. Trbovlje, 4. novembra 1952. Stev. preds. 37/52. Predsednik: Viktor Barkelj.

Naši čitatelji pišejo

Razmah kulturno-prosvetne dejavnosti

Kulturno-prosvetna dejavnost v našem okraju se razvija v okviru društev »Svoboda« in ostalih prostovoljnih društev. Vseh teh društev je 25, med njimi 9 »Svoboda«. V vseh teh društvih deluje 71 odsekov z 2898 člani. Zanimivo je, da sedaj tudi ostale izobraževalne ustanove žele, da se preusposujejo in preimenujejo v društvo »Svoboda«, kot n. pr. na Dolu pri Hrastniku in v Zidanem mostu.

V teh društvih deluje tudi 12 društvenih knjižnic, ki so z vsemi knjižničnimi novostmi razmeroma dobro zalozene. Mešani pevski zborovi je v teh društvih samo dvoje, in sicer v »Svobodni« in »Trbovljah ter mešani pevski zbor »Svoboda« — Trbovlje II. Moški pevski zborovi je v okraju 8, namreč v Liki pri Zidanem mostu, na Dolu pri Hrastniku, v Zidanem mostu, v »Svobodni« in »Trbovljah in v »Svobodni« in »Trbovljah, nadalje v »Svobodni I in II« in »Hrastniku« in »Svobodni« in »Trbovljah pri Zagorju ter deloma »Svoboda« in »Trbovljah v okviru pevskega zbora »Slavček«.

Boleča točka v delu naših ljudskih prosvetnih društev in »Svobod« pa so mladinski pevski zbori, ki jih sploh nimamo razen v naših gimnazijah, pa še to ne povsod. Pionirski pevski zbor deluje le v »Svobodni II« in »Hrastniku«. Godalni orkester deluje le v okviru društva »Svoboda« in »Trbovljah, medtem ko je plesnih orkestrrov več, in sicer v »Svobodni« in »Trbovljah, »Svobodni« na Dobrni, v »Svobodni II« in »Hrastniku« in »Radečah«.

Godba na pihala deluje v našem okraju šest, in sicer v Trbovljah, v Zagorju, v Hrastniku dve godbi (na rudniku in v steklarni), nadalje v Zidanem mostu in v Radečah. Tamburaški zbor ima le »Svoboda Zasavje« in »Trbovljah«. Najbolj razvita je v naših prosvetnih društvih gledališka dejavnost. Igral-

skih skupin imamo v okraju 23, in sicer v vseh društvih razen v Zidanem mostu in Toplicah pri Zagorju. Lutkovna odra sta dva, in sicer v Radečah ter v »Svobodni« Trbovlje II. Prav tako deluje tudi filmski krožek samo v zadnjem navedenem društvu.

V okviru naših prosvetnih društev deluje tudi 5 šahovskih krožkov. Vsi ti odseki naših »Svobod« in ostalih kulturnih društev so se v zadnjem času precej razgibali, ki jih je vseh, kakor smo omenili že v začetku, 71. Glavno jedro naših izobraževalnih in prosvetnih ustanov pa sestavlja 23 dramskih odsekov, 11 pevskih zborov in 12 godalnih skupin.

S 1. novembrom t. l. se je začelo

Spomenik paulim borecem v Hrastniku

bo odkrit v nedeljo 16. novembra

V nedeljo, 16. novembra, bodo imeli v hrastniški dolini pomembno slavlje. Počastili bodo spomin 273 žrtev, ki jih je dal ta kraj v naši narodnoosvobodilni vojni. Ze dolgo je bila želja Hrast-

ničanov, da postavijo v centru svojega kraja dostojen spomenik vsem junakom, ki so darovali v zadnji vojni življenje za našo svetlejšo prihodnost. To misel so gojili Hrastničani že od leta

med našimi društvi »Svoboda«, SKUD »Viktor Strele« in SKUD »Ivan Cankar« v Radečah v okviru šestmesečnega tekmovanja bitka za naslov najboljšega prosvetnega društva v trboveljskem okraju, ki bo prejelo v tekmovalnem razpisu Izvršnega odbora Ljudske prosvete okraja Trbovlje naveden nagradni pokal, ki ga je podarilo našim »Svobodam« pevsko društvo »Sava« v Franciji. Prvi uspehi tega tekmovanja se že kažejo. Priprani smo lahko, da je zamisel Izvršnega odbora Ljudske prosvete okraja Trbovlje, ki je razpisal šestmesečno tekmovanje med našimi prosvetnimi društvi, našel v teh kulturno-prosvetnih ustanovah na ugoden odmev.

1947. Takrat so tudi tamošnji delovni kolektivi darovali za spomenik padlim borecem svoj enodnevi zaslužek, ki je dal 300.000 din. Vendar pa je izvedba tega načrta kljub vztrajnemu prizadevanju nekaterih članov krajevnega Zveze borec ostala na mrtvi točki vse do letošnjega leta. Letos pa je ZB v Hrastniku s svojim prvoborcem tov. Mihom Jeričem na čelu krepko prišla za delo in z izvedbo svoje lepe zamisli tudi uspeša.

Najteže je bilo najti primeren prostor za spomenik. Končno so rešili tudi to vprašanje. Spomenik bo stal v bližini Puharjevega doma. Načrte zanj je izdelal arhitekt Trpin iz Ljubljane. Manjkala pa so seveda še sredstva za postavitev spomenika. Z raznimi prispevki ter s prispevki rudnika Trbovlje-Hrastnik in steklarne pa je uspelo premostiti tudi to oviro. Tako se je s požrtvovalnostjo ZB v Hrastniku, zlasti pa še tov. Mihe Jeriča, Janeza Slane in Albina Zibreta posrečilo premagati vse težave, tako da bodo Hrastničani 16. novembra lahko slavili odkritje tega spomenika.

Vsa gradbena dela na spomeniku je vodil stavbenik Saksida z Dola pri Hrastniku, ki je postavil tudi spomenik padlim borecem na Dolu. Krajevna Zveza borec NOV v Hrastniku je k odkritju spomenika povabila vse krajevne ZB NOV okraja Trbovlje in ostale. Slovesnost se bo začela navedenega dne ob 9. uri dopoldne, sodelovali pa bosta na njej obe godbi na pihala »Svoboda I in II« in »Hrastniku«, nadalje pevski zbori, recitatorji in drugi. Tako se bo Hrastnik dostojno oddolžil spomnu padlim borecem in žrtvam našega osvobodilnega gibanja.

Iz Zidanega mosta

Ze pred leti so začeli v Zidanem mostu popravljati stavbo, ki je med vojno ob bombardiranju tega železniskega križišča zelo trpela. Prvotno so hoteli napraviti v tej hiši Zadrudni dom. Ker pa je bilo v tem kraju nekoč kulturno-prosvetno delo na lepi višini in je tamkaj tudi danes precej delavolnih kulturno-prosvetnih delavcev, so sklenili, da sprito okoliščine, da je Zidan most po večini naseljen z železničarji, ta hiša ne bo dobila imena Zadrudni dom, pač pa bodo v njej uredili lepo dvorano in še ostale prostore za kulturno izživljanje tamkajšnjega prebivalstva. Dela na tej zgradbi, ki uspešno napredujejo, je prevzela sindikalna organizacija ter bo dovršena do Dneva republike, 29. novembra, urejena. Mnogo prizadevnih ljudi dela tukaj, zlasti pa še šest železniških postaje tov. Marjan Gabrovšek. Omeniti je treba še Mestno klavirno in prekalnišnico v Radečah, ki jo uspešno vodi tov. Franc Juvancić ml., kjer je njen kolektiv na svojem sestanku sklenil, da bo izgradnjo te kulturne stavbe denarno podprl, za kar se je treba podjetju zahvaliti.

Tudi o gradnji šole v Zidanem mostu je bilo govora. Za najnujnejšo silo so prostori že urejeni. Posebno je treba še omeniti napeljavno vodovoda v šolo. To delo je že končano, kjer se je posebno potrudila Uprava komunalnih podjetij v Radečah. Vodovod so napeljali tudi v stanovanjske hiše. Tukaj so sicer številni ljudje občutili, da bodo pomagali s prostovoljnimi delom,

vendar je dano besedo držalo le nekaj posestnikov, ki so se resnično potrudili. V Zidanem mostu so opustili trgovsko podjetje »Železnice«. To podjetje je prazno. Trgovsko podjetje v Radečah, ki je imelo poslovnično tudi v Zidanem mostu, greba je reči, da je radeško trgovsko podjetje prevzete prostore vzorno uredilo, tako da se lahko kosajo z odlično urejenimi trgovskimi lokali v naših večjih mestih.

Prežganje bodo dobile telefon

Krajevni odbor OF na Prežganem pri Liti je že na več sestankih razpravljal o potrebi uvedbe telefonske linije. Prežganje leži na odročnem kraju v litjskih hribih. Cestokrat jim je potrebna nujna informacija, pa je pot do Litije ali Ljubljane, ali kakega drugega kraja zvezana s precejšnjo izgubo časa in s prevelikimi stroški. Telefonski pogovor bi prihranil stranki na času in izdatki. Mnogokrat je treba poklicati zdravnik, a telefonski pozivom bi bil zdravnik polovico hitreje pri bolniku, kakor zdaj, ko je treba na pot s konjem.

Vsi ti razlogi so privedli prebivalce na Prežganem, da so se v zadnjem času resno priprajali zahtevo po uvedbi telefona. Pri poštni upravi so našli razumevanje in zdaj člani OF že pomagajo pri iskanju jama za telefonske drogeve. Tako bodo hribovski Prežganec kmalu doletel pomembno pridobitve in napredka. Z deli na telefonski trasi so pričeli na čast VI. kongresa KPJ.

Novosti na našem knjižnem trgu

Naš sodelavec se je oglasil pred kratkim pri upravniku podružnice Državne založbe Slovenije, tov. Ivanu Soretu, in povprašal pri njem po knjižnih novostih. Upravnik izobrazil knjižnarno je našemu dopisniku dejal, da bodo meseca decembra izšli nekatero nove knjige, ki bodo zanimale številne naše bralce, zlasti pa politične delavce in gospodinjice. Tako bo OZ v Ljubljani izdala prihodnji mesec knjigo Charlesa Hainchelina »Izvor religije« (360 strani) in delo Karla Kautskega »Agrarno vprašanje« (750 strani). Obe publikaciji bosta zanimali vsakega inteligenta, zlasti pa še naše politične delavce. Nadalje je izšla v študentski reviji »Socialistična misel«, ki bo izhajala v okviru Zveze delavskih prosvetnih društev »Svoboda«, »Izvor religije« ter reviji »Socialistična misel« priporočamo posebno prosvetnim delavcem na naših solah. Knjiga »Izvor religije« bo stala 70 din, »Agrarno vprašanje« 350 din, posamezne številke »Socialistične misli« pa 30 din. Naročila interesovito sprejema podružnica DZS, knjižarna v Trbovljah. V decembru bo nadalje SKZ v Ljubljani ponatisil težko pričakovano »Slovensko kuharico« s slikami, ki bo stala okrog 800 din. Gospodinjice in ostale žene naj že ta mesec sporoče knjižarni v Trbovljah, če se zanimajo za to praktično gospodinsko knjigo, ki je bo vsela vsaka žena, na kar opozarjamo vse moške, ki žele razveseliti svojo ženo s kakšnim darilom.

Založba »Ohranjanje« v Mariboru bo sredi tega meseca izdala dva napeta romana, ki bosta izhajala v zvezkih. Prvi bo kriminalni roman »Melodija smrti«, ki bo izšel v 4 zvezkih po 40 din, druga knjiga pa bo znani roman Karla Maya »Winnetou«, ki bo izšel v 20 zvezkih vsakih 14 din po 140 din. Prijave in stalne naročila sprejema trboveljska knjižarna.

V knjižarni je tudi na zalogi skrajšano, zgroščeno delo Karla Marxa »Kapital«. Slovenski, v platno vezan izvod te knjige v žepnem formatu stane 380 din, v polsnuje vezan izvod pa 450 din. Pomatis Sajetovega »Bel-

gardizma« lahko dobite tamkaj v brošurah izdaji za 200 din, vezana knjiga pa stane 300 din.

Naše starše opozarjamo, da za svoje otroke, zlasti pa za šolsko dečo, lahko dobe v knjižarni »Slovenske pravilnice«, ki jih potrebuje šolska mladina. Za otroke, ki so vstopili v I. razred osnovne šole, je pripravil nakup šolske slavnice (abecedo) za 116 din.

Prav tako se starši naprošajo, da ne bi znašli nezadovoljstva zaradi pomanjkanja šolskih knjig na knjižnarno ali kogar koli. Tehnični zadržki v tiskarnah so krivi, da bodo nekatere šolske knjige tiskane šele ta mesec, druge pa prihodnji mesec in še pozneje do meseca marca prihodnjega leta.

Zanimanje za naše šolske, poučne, znanstvene, leposlovne in ostale knjige je spravevalo naše kulturne stopnje. Demar, izdan za leto knjige, ki nas ni in izobražuje, ali pa nam plemeniti srce in nas dviga, ni nikoli izgubljen. Zolja nas vseh je, da bi po pomenu ali pa drugačnih kulturnih in naprednih knjigah zaleteli segati tudi vsi tisti, ki se zanje doslej morda niso zanimali.

Foto razstava v počastitev Dneva republike

O delu fotokluba v Hrastniku se razmeroma malo sliši, vendar so njegovi člani v svojem delu vztrajni. Na svojem članskem sestanku so sklenili, da bodo na čast letošnjega Dneva republike, 29. novembra, priredili v svojem Puharjevem domu v Hrastniku klubsko razstavo umetniških fotografij. Poleg fotokluba iz Hrastnika bo na tej razstavi sodeloval tudi foto-klub iz Dola pri Hrastniku.

Ameriški film »Postaja Union«

Kaj so hoteli prikazati filmski ustvarjalci »Postaja Union«? Nič več in nič manj kot preciznost ameriške varnostne službe, njeno moč in premoč kljub trenutnim neuspehom. Vse to pa je prikazano spretno, logično, preprosto in izredno napeto. Lov, ki se začne že v začetku filma za ugrabiteljsko knjigarno.

KINO TRBOVLJE

bo predvajal od petka do ponedeljka ameriški kriminalni film

»Postaja Union«
prihodnji torkel italijanski film (repriza)

»Grenki riž«
v sredo in četrtek pa nemško filmsko opereto

»Poročna noč v raju«

Spored predstav bo razviden iz reklamnih omari in iz lepakov.

Rešitev križanke št. 13

Vodoravno: 1. karteča; 8. Bologni; 15. an; 16. moro; 17. bar; 18. as; 19. ter; 21. ler; 22. vek; 23. krt; 24. emir; 25. stolar; 29. erar; 30. gibon; 32. kosa (asok); 33. ipava; 34. šasija (asijas); 35. el; 36. uničen; 37. tiček; 38. obad; 40. ulani; 41. klerik; 43. pekar; 47. onim; 48. aprop; 52. oporek; 53. jb; 54. oktava; 55. Libia; 56. Saar; 57a. Tiber; 58. igre; 59. bakren; 61. Kant; 62. Noe; 63. trd; 64. njo; 66. rei; 67. on; 68. glej 29; 69. turi; 71. tu; 72. mistika; 73. Astoria (New York).
Navpično: 1. Kategat; 2. anemiji; 4. t. m.; 5. Eol; 6. Cres; 7. aorta; 8. bivak; 9. Ober; 10. lak; 11. or; 13. naraven; 14. Istran; 20. biric; 23. krača; 25. Rosemarie; 27. osebenjak; 28. Lola Ribar; 29. epileptik; 31. nak; 33. inu; 38. OLO; 39. dim; 43. polinom; 44. epigoni; 45. kobre; 46. Rea; 48. akt; 49. Rabar; 50. oveneti; 51. Parija; 56. sadra; 57. rent; 59. brak; 60. njus; 63. tri; 65. orti; 68. et; 70. io.

Ro stva, poroke in smrti v okraju Trbovlje

V našem okraju je bil meseca oktobra rodilo 81 otrok, umrlo pa je 44 ljudi. Poročili so se naslednji:

V Trbovljah: Janez Skofljancec, delavec in Angela Vizlar, roj. Salmie, gospodinja; Anton Borštner, tesar, in Marija Zupan, gospodinja; Alojz Strinar, rudar iz Ljudmiga Ravnikar, gospo. pomočnica; Jože Selšek, brivec in Alojzija Hribar, trg. pomočnica; Franc Babič, rudar in Pavlina Gorenc, roj. Kušar, gospodinja; Karel Požun, stroj. mojster in Gizela Koritnik, šivilja.

V Radečah: Adolf Ahadič, študent in Slavica Arlič, študentka; Ivan Suligoj, zidar in Jožica Kmetič, gosp. pomočnica; Franc Klančič, železničar in Jožica Klembas, hiš. pomočnica.

V Hrastniku: Ivan Močivnik, rudar in Ernestina Guzej, gospodinja; Franc Kmetič, ključavničar in Miroslava Vozilec, delavka; Vencelj Suln, rudar iz Zora Strehar, delavka; Stanislav Arlič, steklar in Mira Erjavce, delavka; Alojz Hlebec, ključavničar in Stefana Vrčar, predelavka v steklarni.

V Zagorju: Bogomir Lukač, električar in Marija Vozelj, gosp. pomočnica; Jože Pro-

sene, sofer in Marija Butara, kmečka delavka; Franc Jerman, miz. pomočnik in Alojzija Androja, delavka; Otmar Celestina Ključavničar in Angela Jerman, kmečka delavka; Rade Kopa, rudar in Marija Marončič, delavka; Rade Bidžević, slugar in Jožeta Kolar, slugarica; Janez Valcar, rudar in Antonija Poterliš, gosp. pomočnica; Franc Cvirn, nočni čuvaj in Rozalija Vidic, roj. Trentelj, gospodinja; Milan Požun, vrtnar in Marta Jerman, gospodinja; Katarina Plovač, blagajničarka; Janez Pfeifer, mizar in Valburga Mars, roj. Lavrič, šivilja; Ludvik Bokali, kovač in Slavka Jorin, frizerka; Janez Brodukar, električar in Franciska Jerman, uslužbenka; Anton Vrhnjak, rudar in Matilda Kljun, gospodinja.

V Senozihih: Janez Kovač, rudar in Marija Kovač, polj. delavka; Ivan Baš, rudar in Stefanija Baš, delavka.

Na Dolu pri Hrastniku: Viljem Senica, delavec in Alojzija Jovan, gosp. pomočnica; Albin Piki, ključavničar in Ivana Valiec, šivilja.

EARL BIGGERS: Skrivnost

EVE DURAND

»Občudujem vas in čutim željo, da bi se čim globlje in podrobneje poučil o vas. Pripravim vam, da me vsi poznajo kot najboljšega strokovnjaka za poskušanje limoninih tort.«

»Kar strah me je pred vami.«
»Ta trenutek sta vstopila Chan in Flannery. Nadzornik je izgledal zadovoljno. »Je šlo po sreči?« je vprašal Kirk.

»Tako, kakor se je nismo nadejali,« je odgovoril Flannery.

V rokah je držal papir in ga ponudil Kirku. »Si smem postreči?«

»Prosim, samo izvolite! Gospod Chan, izberite si, kar vam je po godu.«

»Skodelico čaja, če bo gospodična tako ljubezna in mi ga nala.«

Gospodična mu je pripravila čaj.

»Da, našel sem pisno Scotland Yarda, ki ga je Parady vzel iz kuverte.«

»Krasno!«

»Spreten in zvit je Parady,« je nadaljeval Flannery. »Kje mislite, da je skrnil papir? V svoj čevlje.«

»To dokazuje tudi vaša domiselnost, gospod nadzornik, da ste našli skrivališče,« je rekla Morrow.

»Hm... da... veste... našel ga je tovariš Chan. Gospod Chan postaja vedno bolj spret.«

»Pri vas se učim,« je smeje se odgovoril Chan.

»Da, mlava lahko ugodno vpliva na druge,« je pritrdil nadzornik.

»Smem vprašati, kaj stoj v pisnu?« je dejal Kirk.

Flanneryjev obraz se je povečal.

»Vsebinski obraz kaže kakšno. Toda sem pa tja...«

»Naredimo korak naprej,« je izjavil Chan.

»Ali vas smem prositi, da ga preberete, gospod nadzornik?«

Flannery je privolil. Pismo se je glasilo:

»Dragi sir Frederik! Prejel sem vaše pismo iz Sanghaja in drago mi je, da ste že tako blizu cilja. Prenesli me je vašo ugotovitev, da sta umor Hilarija Gotha in zginote Eve Durand dve tesno med seboj povezani stvari. Vaša odkritja me nelzerno zanimajo in z nestrpnostjo pričakujem nadaljnjih uspehov vaše preiskave. Nadzornik Rupert Duff bo prišel v Ameriko približno istočasno, ko hoste vi v San Franciscu. Vi že veste, zakaj. On je dober detektiv. Če ga boste potrebovali, mu brzojavite. — Z najlepšimi željami, da bi vam uspeh ne izostal, ostajam vam vdani Martin Banfield, nadzornik Scotland Yarda.«

Ko je Flannery prebral pismo, je spreporil:

»Zadeva Goth in zadeva Eve Durand sta v medsebojni zvezi. Vse to smo vedeli! Jaz sem to zadel že v začetku. Sedaj me zanima samo, zakaj je hotel Parady prikriti pismo pred vami. Takoj bi ga dal prijeli, toda bolj me, da potem ne bomo mogli iz njega izvleči ničesar. Najbolje je, če pred njim skrivamo, da sploh kaj vemo. Vrnimo pismo v čevlje in se delajmo neumne. Gospod Chan bo pazil nanj, vi gospod, se je obrnil do Karla, pa nam pomagajte, da se nam ta človek ne izmuzne iz rok.«

»Kar se tega tiče,« je odgovoril Kirk, »se ne bojte; meni je mnogo do tega, da ga obdržim v službi.«

Flannery je stopil h gospodični Morrow: »Ali prihaja pošta za sira Frederika še vedno semkaj?«

»Ne! Naročila sem, da mi jo pošljijo naravnost v pisarno. Dostoj se ni prišlo nič zanimivega, samo neka zasebna pisma. Ali hočete brzojaviti nadzorniku Duffu? Lahko bi ga koristno porabili.«

»Kaj vam vse ne šine v glavo! Več pomagajev imam, kot jih potrebujem. In sedaj naj bi se eden dela napotje? Hvala lepa! Predvsem hočem jaz najti morilca sira Frederika. Potem pa lahko pridejo vsi in vodijo predstavo. Ali ni to tudi vaše mnenje, gospod Chan?«

»Vi ste pravi modrijan,« je pritrdil Chan. »Ladja z več kapitanji nikoli ne pride ob pravem času v pristanišče.«

»Zdaj moram proč,« je nenadoma izjavil Flannery in se obrnil h Kirku. »Hvala za gostoljubje!«

II.

Flannery je odšel. Tudi Morrow je vzela svoj plašč in Kirk ji je pomagal.

»Ali je res potrebno, da tako hitite?«

»V pisarno moram, imam še mnogo dela. Glavni državni tožilec se neprestano zanima, kako preiskava napreduje. Jaz mu pa dolejš se nisem mogla povedati ničesar razen nekaj nejasnih ugibanj. Vprašujem se, kdaj bom imela to srečo, da mi bom povedala kaj več otipljivih doganj.«

»Danes sem upal, da bom odrinil za sedem milijev naprej,« je izjavil Chan. »Toda usoda je hotela drugače. Pustimo torej za ponedeljek.«

»Zakaj ravno za ponedeljek?« je začudeno vprašala Morrow.

»Spet bi rad povabil gospo Garland. Stutim, da se tu nahaja neka sled. Ko sem je jutraj poklical po telefonu, so mi rekli, da je odšla v Belmonte in da se bo šele v nedeljo zvečer vrnila.«

»Kakšne zveze ima Garlandova z vsem tem?«

»Ne vem še, kakšne. Morda ima številne zveze, morda nobenih. Vse je odvisno od tega, koliko je vredna moja slutnja. To bomo videli šele v ponedeljek.«

»Danes je pa komaj četrtek,« je vzdihnila Morrow.

»Enako kot vi sem nestrpen tudi jaz. Nikar pa ne pozabite, da sem se zaklel, da bom v sredo odpotoval z ladjo.«

»Včeraj je, da se nekateri newyorški listi kažejo bolj kot film. Ljudje so se gnetli pred gledališčem. Naenkrat je opazil Willyja Lija, mladega skavta, ki mu je preteklo sredo prekrižal računo. Chan se mu je približal z nasmehom.«

»Ste nadzorniku kaj rekli o svoji slutnji?«

»Ali more človek zabi iz miške pripovedovati o oceanih? Naš dragi nadzornik se bo strašno razveselil, ko mu bom dokazal, da sem imel prav jaz. Zato bom počakal do ponedeljka.«

Kirk je pospremil gospodično do vrat.

»Na svidenje,« je rekel. »Nikar pa, da bi zgubil recept za citronovo torto!«

»Brez skrbi, ne bom pozabil!«

Chan je pogledal Kirk, ki se mu je bližal.

»Gospodična Morrow je nenavado simpatično dekle. Škoda, da svojo lepo mladost kvari v dirki za uspeh prave moške kariere! Materinstvo bi ji mnogo bolj pristajalo.«

»Povejte ji vi to,« je smeje predlagal Kirk.

»Sedaj grem v običinsko knjižnico, da tam poskusim srečo,« je rekel časninar.

»Včeraj je, da se nekateri newyorški listi kažejo bolj kot film. Ljudje so se gnetli pred gledališčem. Naenkrat je opazil Willyja Lija, mladega skavta, ki mu je preteklo sredo prekrižal računo. Chan se mu je približal z nasmehom.«

»Sedaj grem v običinsko knjižnico, da tam poskusim srečo,« je rekel časninar.

»Včeraj je, da se nekateri newyorški listi kažejo bolj kot film. Ljudje so se gnetli pred gledališčem. Naenkrat je opazil Willyja Lija, mladega skavta, ki mu je preteklo sredo prekrižal računo. Chan se mu je približal z nasmehom.«

»Sedaj grem v običinsko knjižnico, da tam poskusim srečo,« je rekel časninar.

»Včeraj je, da se nekateri newyorški listi kažejo bolj kot film. Ljudje so se gnetli pred gledališčem. Naenkrat je opazil Willyja Lija, mladega skavta, ki mu je preteklo sredo prekrižal računo. Chan se mu je približal z nasmehom.«

»Sedaj grem v običinsko knjižnico, da tam poskusim srečo,« je rekel časninar.

»Včeraj je, da se nekateri newyorški listi kažejo bolj kot film. Ljudje so se gnetli pred gledališčem. Naenkrat je opazil Willyja Lija, mladega skavta, ki mu je preteklo sredo prekrižal računo. Chan se mu je približal z nasmehom.«

»Sedaj grem v običinsko knjižnico, da tam poskusim srečo,« je rekel časninar.

»Včeraj je, da se nekateri newyorški listi kažejo bolj kot film. Ljudje so se gnetli pred gledališčem. Naenkrat je opazil Willyja Lija, mladega skavta, ki mu je preteklo sredo prekrižal računo. Chan se mu je približal z nasmehom.«

»Sedaj grem v običinsko knjižnico, da tam poskusim srečo,« je rekel časninar.

»Včeraj je, da se nekateri newyorški listi kažejo bolj kot film. L

Fizikultura in Sport

HRVATSKO-SLOVENSKA LIGA

Ali bo Rudar res zadnji?

Tekstilac : Rudar 4:0 (2:0)

4:0 je bil rezultat v Varaždinu, s čimer imamo dosedanje bilanco Rudarja: zadnje mesto na lestvici, dve točki in razlika v golih 7:20. Takšen je uspeh sedmih odigranih tekem revirskega predstavstva v hrvatsko-slovenski ligi. Kaj naj rečemo k temu? Zadostuje naj, če se povrnemo na zadnje odigrane tekme oz. na podaljšek igre med Rudarjem in Odredom za 39 minut.

Nedokončana prvenstvena tekma med Odredom in Rudarjem je ostala pri rezultatu 1:0, medtem ko se je v drugem polzetu odigrana prijateljska tekma končala 2:2, kar pomeni za Rudarja uspeh.

Sedaj se pa poraja vprašanje: ali je Rudar imel možnosti, da zmaga? Reči smemo, da jih je imel. Toda kdor je

gledal igro, je videl, da igralci Rudarja kljub boljši igri niso uspeli doseči gol, akoravno so imeli za to priložnost. Vzrok temu je iskati v okoliščinah, da je igralec Rudarja, Zvone Klančičar, igral pač tako, kot da igra on sam in da ni nobenega drugega moža na igrišču. Ko smo gledali to tekmo, se nismo vedeli za vzrok neuspeha Rudarja, danes pa nam ne zdi igra Klančičarja proti Odredu in zakaj ta igralec ni šel igrati proti Kvarnerju na Reki: šel pač ni zaradi tega, ker je bil podpisal svoj pristop k Odredu. Mislimo, da nadaljnji komentariji niso potrebni. Spet smo obogatili za eno afero med Odredom in Rudarjem. No — Rudarju se te afele ni treba sramovati.

35.000 dinarjev?

Pred kratkim smo brali v »Poletu« članek »Odred na novi poti«. Kakor vsi ljubitelji nogometa, v Ljubljani in drugod, smo tudi v Trbovljah pozdravljali novico, da se je Odred odločil pretrgati s starim načinom dela in stopiti na novo pot. Nemalo pa nas je presenetil članek v ponedeljskem »Slov. poročevalcu« pod naslovom »Amaterji«. To pot je postal žrtev amaterstva Zvone Klančičar, igralec Rudarja, ki so ga spretno zvalili v svoje mreže zastopniki Odreda.

Ni bi se ne čudili, če bi bilo to storjeno z vednostjo SD Rudarja, saj je nazadnje človeško razumljivo, če si hoče nekdo izboljšati življenjski položaj — toda delati za hrbotom prizadetega kluba Rudarja, se nam pa vendar zdi — oprostite — nesramno početje, ki da prav rahlo slutnjo, zakaj je Rudar na lestvici na tako neugodnem mestu, prav tako pa je to športnikov nevedno početje proti vsem načelom in predpisom amaterstva. Pred dnevi je igralec Rudarja, Zvone Klančičar, v pisarni »Odreda« podpisal pristopno izjavo k temu klubu pod sledečimi pogoji: služba pri »Gradisu« v Ljubljani, boljša plača, nagrada 35.000 din, imel naj bi brezplačno stanovanje pri sekretarju »Odreda« in — brezplačno hrano. Da so te navedbe resnične, odgovarja uprava SD Rudarja s potrebnim gradivom s podpisi, ki jih lahko vsak čas predloži.

Čuden je ta način snubljenja in privabljanja igralcev. Vedeli smo za slabost »Odreda«, da najraje igra s tako pridobljenimi močmi. Nismo si pa upali misliti, da na upravo »Odreda« ne bo

prav nič vplivalo znano pismo CK KPJ, ki govori o fizikulturi in športu ter o borbi proti profesionalizmu. Nekaj bi pa lahko rekli k temu nečednemu poslu: za »Odred« je Zvone Klančičar vreden 35.000 din, za Rudarja pa nič.

Lepa zmaga

»Proletarca« nad »Krimom«
Proletarec : Krim 3:1 (1:1)

Nihče ni pričakoval, da bo oslajeno moštvo Proletarca zmagalo nad dobro enajstorico ljubljanskega Krima. Na igrišču Proletarca v Zagorju se je zbral preko 1500 ljudi, kar je rekord. Krim je moral pustiti v Zagorju obe točki, s tem pa tudi naslov jesenskega prvaka prepustiti drugemu.

Moštvo Proletarca je igralo pošteno in zmagovalo. Tekma se je končala v redu ter jo je dobro vodil sodnik Gvardjančič iz Ljubljane.

Gimnazijski košarkaški klub »Svoboda« lepo napreduje

V nedeljo so odigrali košarkarji novoustanovljenega gimnazijskega kluba »Svoboda« v Trbovljah trening tekmo s košarkarji »Partizana« iz Sočanja. Trbovljani so zmagali z visoko razliko 14:4 (30:19).

Igra bila vseskozi lepa, polna kombinacij in lepih metov na koš. V prvih minutah so bili gostje v majhni premoči. Ko pa so domačini začeli igrati bolj sistematično, po prijemih ki jih je naučil trener prof. Marinič, gostje niso mogli več urediti svojih vrst. Zaradi mnogih prodorov gimnazijcev so gostje napravili številne osebne napake, tako da so Sočančani igrali zadnje minute tekme s štirimi igralci. Pri domačinih so se kaznili zlasti Plešič, Berger in Turk, pri gostih pa Ribnikar.

Na primeru gimnazijskega košarkarskega kluba se lahko nismo, kako pozitivno vpliva na klub harmonično delovanje igralcev, trenerja, vodstva in drugih čimteljev na klub. Uprava »Svobode« v zgornjih Trbovljah je klubu vedno pomagala, ravno tako ravnateljstvo gimnazije. Materialna podlaga kluba ima vedno za posledico visok moralni in tehnični nivo igralcev. Če bodo pristojni organi še nadalje tako podpirali klub, lahko od njega še mnogo pričakujemo. — mg —

Pionirski namiznoteniški dvboj Gimnazija : Rudar

Prvo soboto so se borili med seboj v namiznem tenisu pionirji trboveljske gimnazije in Rudarja. Omeniti je treba, da so vsi člani RTK Rudarja, vendar hodijo nekateri od teh v gimnazijo. Za gimnazijo so nastopili Bartol, Repše in Matkovič, za Rudarja pa Rajko Camar, Weiss in Šturm. V zelo zanimivi bitki so zmagali pionirji Rudarja z rezultatom 3:1. Ta rezultat je vsekakor previsok, ker so se gimnazijci ogorčeno borili in bi izid igre lahko sebi v prid nekoliko popravili. Razveseljivo je, da je bilo na tem tekmovalstvu opaziti napredek v namiznem tenisu in resnost, s katero so se pionirji borili. V bodoče bo treba posvetiti temu kadru še več pozornosti, iz katerega bomo čez čas dobili kvalitetne igralce.

Prvo dvobojoj pa so se pionirji kosali med seboj za naslov najboljšega igralca; največ točk je nabral gimnazijec Franc Bartol, ki je v finalu premagal Camra z 21:19 in s tem postal prvi pionirjev. Prejšnjo nedeljo so to tekmovalstvo ponovili v odsotnosti Bartola; tokrat je zmagal Miloš Repše, ki je vse svoje naporke odpravil brez večjih težav, kar dokazuje rezultat 21:12 v finalni bitki s Camrom.

To tekmovalje je vzbudilo med pionirji veselje za namizni tenis, tako da ima Rudar že sedaj šest pravih dobrih pionirjev, ostali pa se resno trudijo, da bi nekoč dohiti svoje solgarce. — pl —

Naročajte ZASAVSKI VESTNIK

Bralcem našega lista, ki še niso nanj naročeni, a želijo »Zasavski vestnik« redno prejemati, priporočamo, da kupijo na pošti polonico (golic) in na njej nakažejo na naš tek. račun št. 614-90332-3. Uprava »Zasavskega vestnika« pri podružnici NB v Trbovljah vsaj polletno naročnino, ki znaša 120 din. Na hrbtni strani polonice napišite »Nov naročnik«. Lahko se se na naš tednik naročite z dopisnico, naročnino pa poravnate, ko prejmete list in polonico.

Naročajo »Zasavski vestnik« tudi svojim rojakom — Zasavčanom, ki žive v drugih republikah naše države ali pa v tujini. Naš list berejo tudi naši rojaki v Ameriki in se ga vesle. Predvsem pa bodo veseli »Zasavskega vestnika« naši fantje, ki so pred kratkim odšli v JLA na odslužitve kadrovskega roka. Ti bodo še posebno radi brali naš list, saj so radevedno na novice in dogodke svojega rodnega kraja. Letna naročnina »Zasavskega vestnika« je 240 din, za tujino pa 480 din.

Uprava

»Zasavskega vestnika«

Trboveljski šahisti na brzoturnirskem prvenstvu Slovenije

Prejšnjo nedeljo je bilo v Ljubljani brzoturnirsko prvenstvo v šahu, ki se ga je udeležilo tudi 10 Trboveljčanov in 1 Zagorčan. V predtekmovalju je v 1. skupini pionirjev zasedel prvo mesto Trboveljčan Hinko Jazbec. V tretji skupini je zmagal Jože Osolnik, Franc Blaznik si je delil 2. in 3. mesto. Miran Gala pa je bil četrti. V 4. skupini je Rudi Dolanc zasedel 3. in 4. mesto.

Popoldne pa so imeli Trboveljski pionirji precej smole; Jazbec je bil finalni četrti, Blaznik sedmi, Osolnik pa deseti. Vsi trije so dobili praktična darila.

V drugi skupini je bil Gala deseti, Dolanc pa enajsti. Pri članih je bil Rugeš v predtekmovalju v svoji skupini osmi, Jazbec st. deveti, mladinec Drobeč deseti, Rajveec in Pajk pa enajsta.

Rugeš je v 8. skupini zasedel prvo mesto, prav tako Drobeč v deseti in Pajk v enajsti skupini. Jazbec st. je bil v 9. skupini tretji, Rajveec pa v 11. skupini šesti. Prvi trije so dobili knjižna darila. Najbolj se je v predtekmovalju odrezal Zagorčan Bertonec, ki je v svoji skupini zasedel drugo mesto, v drugi skupini pa je v zelo močni konkurenci zasedel 7. in 8. mesto.

V nedeljo, 9. novembra, so v Trbovljah igrali brzoturnir za prvenstvo v novembru: udeležilo se je 14 šahistov. Zmagal je Ado Taušič z 11 točkami, drugi je bil pionir Jazbec z 10 in pol točko, tretji Jazbec st. z 9 točkami. Sledili so jim Rugeš, Oprešnik, Frece, Pajk, Pfajfar, Rajveec in drugi.

OGLASUJE V »ZASAVSKEM VESTNIKU«

REKORD V POČASNOSTI

Na zahodni zemeljski polobli še vedno drve za rekorde. Ta strast ni ponehala — nasprotno, vedno večja postaja. Pred nedavnim pa so dosegli nek čuden svetovni rekord, in sicer ne v hitrosti, pač pa v — počasnosti. Tako je neki Divan na avtomobilu s posebno strojno opremo potroboval celih 12 ur, da je prevozil daljavo 15,65 m, to se pravi, da je v 1 uri prevozil 1,34 m!

FOTOGRAFIJA, KJER HOČES

V Franciji so iznašli specialni tehnični postopek, s katerim lahko preneseš fotografijo na vsak neuključljiv predmet na steklo, na les, na kožo, na plastični material itd. Potrebno ni drugega kot to, da material, na katerega misliš prenesti sliko, poprej namazemo z želatinsko bikromatsko emulzijo, občutljivo samo za ultravijolično žarke. Na to pa skozi negativ na namazan material propuščamo svetlobo posebnega karbonskega svetlobnega izvora. S kemičnim delovanjem te svetlobe na emulzijo dobimo trajno fotografijo na les, kožo, steklo in podobno. Prednost take fotografije je v tem, da je odporna proti topli in mrzli vodi, proti plesnobi in še drugim vplivom, ki jo uničujejo.

JAJCA, ZDRAVILO PROTI STAROSTI

V nekaterih državah Evrope je v zadnjih letih zavladala praveca strast uporabljanja surovih jajc za pomlajevanje in osvežitev telesa ter za pomlajenje. Uporaba za regeneracijo in pomlajenje organizma se je letos posebno razširila v Nemčiji in na Švedskem. Po poročilu pariskga lista »L'Evénement« se znanost, so zdravila opazovanja o uporabi jajc za pomlajenje in osvežitev telesa dala odlične rezultate. Toda od svežih jajc ni pričakovati koristi. Potrebno je, da kockja leži na jajcih 9 dni. Če taka jajca zaužijemo, pravi, da dosežemo zaželen uspeh.

Tako zdravljenje traja 1 mesec in vsak dan vzamemo po eno jajce. Že po 10 dneh se pacient počuti bolj svež. Zanimivo je tudi to, da so ta način pomlajevanja Kitajci poznali že pred 3000 leti.

NOVA PLANINSKA POSTOJANKA V ZASAVJU

Marljivo planinci iz Radeč in Krškega so preteklo nedeljo, 9. novembra, slavili otvoritev svojega planinskega doma na Lisci. Nekdanjo planinsko kočjo na Lisci je okupator med vojno požgal in porušil, da ne bi mogla služiti partizanom kot zavetišče. Po naši osvoboditvi je bilo prva leta seveda mnogo dela, da obnovimo v vojni uničene industrijske objekte in vasi, vendar so člani Planinskega društva v Krškem prišli na misel, da planinski dom na Lisci obnove do konca lanskega leta v surovem stanju. Leta 1951 pa so ustanovili planinsko društvo tudi v Radečah. Društvo si je zadalo kot prvo nalogo, da se poveže s Planinskim društvom v Krškem in z njim kočo na Lisci uredi tudi v notranjosti. PD Radeč je sklenilo, da bo do letošnje jeseni popolnoma uredilo in opravilo eno sobo planinskega doma na Lisci. Ob tej priliki se je obvezal kolektiv Papirnice v Radečah, da bo to delo opravil in ga je res tudi izvršil. Dne 7. oktobra so člani PD Radeč in kolektiva tamkajšnje papirnice sami ponesli ves material za opravilo sobe planinske koče na Lisci. Prav tako se je izkazal kolektiv tovarne »Celuloza« v Vidmu, ki je napravil na planinskem domu na Lisci balkon, za dve sobi pa je izdelal parketna tla. V domu na Lisci je sedaj lepa dnevna soba, kuhinja in jedilnica ter je v

njej prostora za več kot 30 oseb. Postrežba v tej koči je celodnevna ter bo ta planinski dom oskrbovan preko vse zime. Dohod na Lisco je mogoč z več strani in sicer iz Rimskega Toplica, Jurklostra, Planine, Sevnice, Zidanega mosta, Radeč, Loke in Brega. Najbližja je pot z železniške postaje na Bregu, od koder je na Lisco poldrugo uro hoda. Možen pa je dostop tudi z avtomobilom ali motorjem do Razbora, od koder je do koče pol ure hoda.

Zasavski planinci iz Krškega in Radeč so z otvoritvijo tega planinskega doma, ki je eden izmed najlepših v Posavju, izpolnili zadano si obljubo, da bodo v počastitev VI. kongresa ZKJ odprli planinsko postojanko na Lisci. Lepa smučišča in idealni tereni za zimski šport bodo v zimskih mesecih privabili marsikakega planinca in izletnika na to planino. Nikomur ne bo žal, če se je odločil, da priživi svoj odih na Lisci.

Kakor smo pisali že v predzadnji številki našega lista, sodelujejo radeški planinci tudi pri gradnji Zasavske koče na Prehodavcih pri Triglavskih jezerih. Ker pa planinsko društvo nima sredstev in se vzdržuje samo iz članarine, je v nedeljo, 9. novembra, priredilo v Radečah planinsko rajanje ter bo del čistega dobička darovalo za izgradnjo Zasavske koče pod Triglavom.

ANIMIVOSTI

NOV ANTIBIOTIK

Sir Aleksander Fleming, ki je iznašel penicilin, je izjavil na tiskovni konferenci v Atenah, da so iznašli nov antibiotik, ki bo dal izredne rezultate. Biljnihi podatkov o tej novi iznajdbi Fleming še ni dal.

PROBLEM AVIONSKIH KOLES

Vprašanje koles, po katerih tečejo letala pred vzletom in po pristanku, še ni povsem zadovoljivo rešeno. Nacionalno društvo aeronavtičnih konstruktorjev v Franciji pa je poskusilo rešiti ta problem na ta način, da je zmanjšalo premer teh koles, povečalo pa njihovo število. Poskusi so pokazali dobre uspehe. Avioni sedaj zanesljiveje vzletajo in tudi varneje pristajajo.

KAJSNO MOČ IMA KIT

V biološkem svetu razvijajo največjo energijo velike živali, v prvi vrsti kit, ki se s svojimi velikanskimi telesom okrog 120.000 kilogramov giblje s hitrostjo 37 km na uro. Kit doseže to brzino s svojimi neverjetno močnimi mišicami, ki razvijajo energijo okrog 530 konjskih sil. To bi bila moč srednje velikega tanka ali pa športnega letala.

SONCE IZGUBI VSAKO SEKUNDO 4 MILIJONE TON SVOJE TEŽE

Energija, ki je vezana na materijo, se sprošča v razpadanju atomov. Pri tem izžarevanju materija polagoma izginja, to se pravi, da se ta sčasoma presnavlja v energijo. Z drugimi besedami povedano: materija lahko stoji, kot najav neke vrste energije. Na osnovi teoretičnih predpostavk je to izrekel že pred več desetletji znameniti učenjak in fizik Albert Einstein. Pri izžarevanju velikanskih količin svoje energije zgubi naše sonce vsako sekundo okrog 4 milijone ton svoje lastne teže. To samouničevanje sončne substance pa je izvor za moč njegovih žarkov. Ti žarki pa so vir vsega življenja na našem planetu.

ALI SI ŽE DOPISNIK ZASAVSKEGA VESTNIKA?

DROBIŽ IZ TRBOVELJ

malcev, zlasti še v rejli zajcev, saj bi lahko v Jugoslaviji s pogostejšo rejjo teh v prehrani tako skromnih živali v izdatni meri ščitili naš živinski fond, ki nam je nujno potreben ne samo za prehrano, marveč tudi za devizne dinarje. Sami si pomagajmo! Eden od takih dragocenih, množičnih pripomočkov je tudi rejla malih živali, zlasti še zajčereja.

Letošnja gledališka sezona se je zaključila, zato pa je bil obisk kinematografa v zadnjih tednih pravi dober, zlasti še, ker filmi niso bili ravno slabi. Spretni upravitelj trboveljskega kina se je preučil, da je svoj letošnji finančni načrt dosegel že prve dni novembra, k čemer ji čestitamo. Vendar bi pa upravitelj kinematografa nekaj nujno predlagal: na vsak način naj na pristojnem mestu izposluje, da pridemo v trboveljski kino dvorani do sodobnejšega dohoda na balkon, saj je ta dohod in čakalni prostor pred balkonom nehiten in v nemogoče najmanjša količina alkohola, oziroma prvega nadstropja te stavbe naj se izmenjuje za betonske stopnice, saj je bolenje otrok in mladine, ki prvi ob predstavah po teh lesenih stopnicah, neznosno in oglašujoče. Naj da mestna ljudska občina tudi to nujno adaptacijo v svoj proračun za prihodnje leto. Sedaj pa še h gledališču. Dramski odsek »Svoboda Trbovlje II.« namerava dati v naj-

bližjih dneh na oder Nestroyevo igro »To smo tiči«, ki jo režira Božo Jurše — gledališka družina »Svoboda-center« pa pripravila Šurekovo socialno igro »Pesem s ceste«, ki so prišli na deske predvideno v soboto, 29. novembra. Režira jo Milko Rak, ki je priredil tudi »Snežuljčico«. Toliko v vednost vsem ljubiteljem gledaliških iger.

V Trbovljah žive tihi ljudje, ki se ne bodo nikdar nikomur zamerali. Imamo pa tudi drugačne. Tudi »zlobne« jezike imamo v našem kraju. Na srečo pa je le niso tako hudobni, kot izgledajo prvi trenutek. Tako so si nekateri od teh v zadnjih dneh privoščili tudi nogometiške Rudarja z uganke: »Katera številka je pri Rudarju najbolj priljubljena?« Odgovor se glasi: »Ničla!« Mislijo na neuspeh tega moštva v zadnjih tednih, kjer žanje za vse svoj trud same ničle. Pa mu delajo vendar krivico, četudi je trenutno na dnu lestvice. Kje je vzrok vsem tem neuspehom, ko so se jim vsi tako čudili in majali z glavami, da je postajena tudi ta skrivnost. Brali ste pojasnilo že v ponedeljskem »Slov. poročevalcu«, citate ga lahko tudi v našem listu v nekem drugem članku. Je pač tako: med orehi so bili in bodo poleg dobrih tudi piškavi. Tako je bilo tudi pri enajstorici Rudarja. Tudi v njej je bil piškavi oreh, ki pa se je na srečo sam izločil!

IZPRED SODIŠČE

Šofer povzročil smrtno nesrečo

Pred okrajnim sodiščem v Trbovljah se je spet zagovarjal šofer tovornega avtomobila, ki je vozil v vignemem stanju in povzročil smrtno nesrečo. Tako je dne 22. junija t. l. vozil po cesti št. Pavla-Trbovlje. Najmanjša količina alkohola, ki je postajena tudi ta skrivnost. Brali ste pojasnilo že v ponedeljskem »Slov. poročevalcu«, citate ga lahko tudi v našem listu v nekem drugem članku. Je pač tako: med orehi so bili in bodo poleg dobrih tudi piškavi. Tako je bilo tudi pri enajstorici Rudarja. Tudi v njej je bil piškavi oreh, ki pa se je na srečo sam izločil!

Šofer se je na sodniški obravnavi zagovarjal s tem, da je bil avto star in izrabljen ter za vožnjo nesposoben, zaradi česar je prišlo do nesreče. Na obravnavi pa se je pokazalo, da do nezgode ni prišlo zaradi avtomobila, ampak zaradi šoferjeve pijanosti. Šofer je dejal, da bi spil večje količine vina, iz poročila sodno-medicinskega inštituta pa je bilo razvidno, da je bila koncentracija alkohola v krvi šoferja večja, kot pa je skrajno dopustna mera koncentracije alkohola v krvi. Šofer, ki je imel tako odgovorno nalogo, bi moral pač biti še tembolj previden in razumljivo tudi trezen, saj se je v več primerih že pokazalo, da tudi najmanjša količina alkohola v krvi lahko škoduje šoferjevi zbranosti. Priče so pa tudi potrdile, da je bil šofer še posebej opozorjen na to, naj bo pri vožnji previden, vozilo samo pa tudi ni imelo takih tehničnih napak, da za vožnjo ne bi bilo sposobno, kakor je to potrdil še rudniškiški avtoparkar toj. Branko Conradi. Tudi kriminalno-tehnični center oddelka za notranje zadeve v Celju je potrdil, da je bil vodilni mehanizem kamiona v uporabljenem stanju še celo po

nesreči. Tudi v tem, kakor v vseh ostalih podobnih primerih se je pokazalo, da je do nesreče prišlo zaradi vinjenosti šoferja. Sodišče je prišlo do zaključka, da gre tukaj za težje, družbeno nevarno dejanje in je šoferja obsojilo na 8 mesecev zapor, kar bo verjetno vplivalo vzgojno na vse ostale šoferje v okraju, ki morda še vedno preveč površno opravljajo svoje odgovorno službo in kljub temu, da jih je bilo že precej kaznovanih zaradi podobnih karambolov, še vedno zavijajo neposredno pred voznjaki alkoholne pišave, ne da bi pomislili na posledice, ki jih lahko zadenejo.

Zupestno uro je ukradel

Pred sodiščem se je zagovarjal tudi Edi Skale z Dola pri Hrastniku, ki je meseca aprila t. l. ukradel Mariji Kravc iz njenega stanovanja zapustno uro, 2000 din denarja ter nekaj industrijskih bonov v vrednosti 432 din. Obtoženec je zanikal tatvino in dejal, da je uro kupil v Trbovljah iz nekega elektro-mehaničarja, ki pa ga niti ne pozna. Prav tako je tajil tatvino denarja in bonov ter trdil, da v stanovanju Marije Kravc še nikoli ni bil. Ko pa je oškodovanka uro videla, jo je takoj spoznala kot svojo. Tudi priče so potrdile, da je ta ura njena last. Ko imenovanje ni bilo doma in je ključ puštil v vratih, je obtoženec izkoristil to priložnost in ji izmaknil uro, denar in bone. Obtoženec je bil že enkrat obsojen na pridne enakega dejanja, tako da mu sodišče ni moglo verjeti. Obtoženec pa prve kazni še ni prestal v celoti, ko je spet storil drugo kaznivno dejanje tatvine. Ker je bil na ta način na povratku, mu je sodišče za obe dejanji naložilo kazen enega leta zapor, kar bo verjetno nanj vplivalo vzgojno, da v prihodnje ne bo več posegal po tuji lastnini.

MILIJON STOPINJ VROČINE

Milijon stopinj vročine je bilo ob eksploziji angleške atomske bombe. Angleški ministri predsednik Churchill je pred kratkim spodnji zbornici poročal o prvem angleškem poskusu z atomsko bombom na otočju Monte Bello ob avstralski obali. Ta poskus z atomsko bombom je povzročil po svetu mnogo komentarjev. Zato so povod z velikim zanimanjem pričakovali, kaj bo o tem eksperimentu poročal ministrski predsednik.

Churchill je dejal, da je imel ta poskus namen dognati, kako vpliva atomska bomba v kakšnem pristanišču. Bomba je eksplodirala na fregati »Plym«, ki je ob tej priložnosti izgubila brez sledu.

Z eksplozijo je zletelo na tisoče ton vode, blata in kamenja v zrak po več kilometrov visoko in napravilo pri tem pravičati oblak. Učinek eksplozije in radioaktivni vplivi pa so se razširili na velike razdalje. Da bi ugotovili radioaktivnost vode, sta dva mornariška oficirja s helikopterji preletela kmalu po eksploziji kraj poskusa in prinesla s seboj vzorce vode. Temperatura eksplozije je imela okrog milijon stopinj. Pri poskusu razen nekaj podgan niso uporabljal živali.

DROBEČ IZ ZIDU KRISTUSOVE ROJSTNE HIŠE

Iz ljudske zaostalosti in neumnosti so si že mnogi prebrisani ljudje napravili velike dobičke. Da je ta resnica tudi danes, v dobi velikega tehničnega in znanstvenega napredka še vedno mogoča, je pokazal pred nedavnim primer, ki se je zgodil ob Vrhovnem jezuru na Koroskem. Nekdo Abraham Schönfeld je obiskoval okoliške kmete in jim navtižel ganljivo zgodbo o nekem duhovniku v Jaffi, ki skupaj z več sirotami strahovito strada. Vsakemu, ki mu je dal kakšno darilo za te »uboge izstradance«, je dal kot posebno dragocenost: »drobec iz zidu Kristusove rojstne hiše«. Kupčija je cvetela in, ker, ki so mu verjeli, je bilo vedno več. V to je vmešala policija in sleparja zaprla. Izkazalo se je, da je denar za stradanje v Jaffi porabil sam, drobec iz »Jezusove hiše« pa so bili koščki navadne opeke, ki jih je prebrisani slepar pobral na cesti.

LETECI AVTOMOBILI

V državi Washington je družba »Aerocar Inc.« v Longviewu napravila prve poskusne letelce avtomobile. Množična izdelava teh vozil je odvisna od tega, kako bo javnost sprejela to novost, ki jo sedaj preizkušajo za civilno in vojaško uporabo. Brez kril je obseg avtomobila normalen in lahko povsod parkira. Kot letalo pa ima razpetno krilo 10,5 m in tehta 880 kg. Kot letalo ima dva sedeža in doseže brzino 175 kilometrov na uro. S seboj lahko vzame še 27 kg prtljage. Kot avtomobil pa vozi s 95 kilometrov na uro. Delo, ki je potrebno za spretno vožnjo v letalu v avtomobil, opravi lahko ena oseba.

OBIJAVE

OBVESTILO VOZNIKOM MOTORNIH VOZIL

OLO Trbovlje, oddelke za notranje zadeve, sporoča vsem uradom, podjetjem in privatnim lastnikom motornih vozil, da bo pisarna navedenega oddelka zamenjavala vsem voznikom motornih vozil vozniške knjižice od 17. novembra t. l. dalje, in sicer vsak ponedeljek, sredo in petek od 7. do 14. ure, v Lokah št. 28, soba 4. Prijave za zamenjavo vozniških knjižic se lahko dvignejo v pisarni v sobi št. 4.

Zamenjava vozniških knjižic bo potekala po sledečem redu: 17. novembra t. l. za voznike z začetno črko priimka: A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, K, L, M, N, O, P, Q, R, S, T, U, V, X, Y, Z, 28. novembra za vse zamudnike.

Isto velja za voznike motornih vozil, ki do sedaj še niso imeli vozniških knjižic in so že opravili šoferski izpit. K prijavi za zamenjavo vozniške knjižice mora vsak voznik motornega vozila priložiti sledeče dokumente: prošnjo za izdajo vozniškega dokumenta (predpisani obrazec, ki se dobi na oddelku za notranje zadeve), kolkovnico s 180 din, zdravniško spravevalo, potrdilo o strokovnem nazivu staro vozniško knjižico na vpogled, dve sliki v velikosti 34 x 45 mm. (iz pisarne oddelka za notranje zadeve)

NEDELJSKA ZDRAVNIŠKA SLUŽBA

Od sobote popoldne 15. novembra do ponedeljka zjutraj 17. novembra v ambulanti v Trbovljah.

PREKLICIJEM izgubljeno osebno izkaznico za neveljavno. — Ferdinand Bukovec, Trbovlje — Retje 46.

SLIKARSKO IN PLESKARSKO PODJETJE V HRASTNIKU sprejme določeno v uk. Vprašati na upravi slikarstva v Hrastniku.

SLIKO-PLESK v Hrastniku kupi kompresor od 4 do 5 atm. in Duko-pistol.

Izdaja okrajni odbor OF Trbovlje Urednjo predsednik: odbor. Odgovorni urednik: Stane Šuštar. Tisk: Tiskarna Ljudske pravice v Ljubljani. Naklada: uredništva in uprave OF Trbovlje, uprava rudnika Trbovlje Hrastnik. Telefon št. 54 — Račun pri podružnici Narodne banke v Trbovljah št. 614 90332-3. List izhaja vsak četrtek — Rokopisov ne vračamo, prispevki za list morajo biti v uredništvo najkasneje enako nedeljo zjutraj. — Mesecna naročnina 30 din, četrtletna 60 din, polletna 120 din, celoletna 240 din.